

BETÆNKNING

OM

CIVILSTANDSREGISTRERING

AFGIVET AF
DET AF JUSTITSMINISTERIET DEN 9. JULI 1938
NEDSATTE UDVALG

J. H. SCHULTZ A/S
UNIVERSITETS-BOGTRYKKERI
KØBENHAVN
1951

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Indledning	5
I. De gældende bestemmelser om registrering af fødsler og dødsfald m. v.	7
II. Civilstandsregistrering i udlandet	10
III. Kritik af de gældende bestemmelser vedrørende civilstandsregistrering	16
IV. Tidligere overvejelser af spørgsmålet om ændring af de gældende bestemmelser vedrørende civilstandsregistrering	17
V. Udvalgets overvejelser og forslag	18
Bilag 1. Udkast til lov om registrering af fødsler og dødsfald m. v. med dertil hørende bemærkninger	21
Bilag 2. Udkast til instruks om førelse af personbøger m. v. med dertil hørende be- mærkninger	33
Bilag 3. Udkast til personblad	65

Indledning.

Ved skrivelse af 9. juli 1938 nedsatte justitsministeriet et udvalg med den opgave at foretage en undersøgelse af manglerne ved de nugældende regler om registrering af civilstand (fødsel, ægteskab, død m. m.) og at overveje spørgsmålet om ændrede regler herom, herunder særlig mulighederne for at indrette civilstandsregistre i forbindelse med folkeregistre og for bortfald af de for de sønderjydske landsdele gældende særlige regler om personregistre og af de for de anerkendte trossamfund i så henseende gældende særlige regler, endvidere spørgsmålene om, hvilke forhold der bør gøres til genstand for registrering, og hvorledes der bør tilvejebringes forbindelse mellem de forskellige registreringer om en persons civilstand, endelig spørgsmålet om ændret affattelse af fødselsattester, således at afstammingsforholdet ikke angives, og andre spørgsmål, der står i forbindelse med civilstandsregistrenes nærmere ordning.

Som formand for udvalget beskikkedes kontorchef i justitsministeriet *O. Bilfeldt*, og udvalget kom iøvrigt til at bestå af daværende fuldmægtig i kirkeministeriet *A. Detlef sen*, udpeget af kirkeministeriet, daværende ekspeditionssekretær i indenrigsministeriet *Hans Emil Holten*, udpeget af indenrigsministeriet, kontorchef i det statistiske departement *Mads Iversen*, udpeget af det statistiske departement, daværende kontorchef i staden Københavns statistiske kontor *Kjeld Johansen*, udpeget af Indenrigsministeriet, daværende ekspeditionssekretær i socialministeriet *Erik Leuning*, udpeget af socialministeriet, daværende provst for Vester og Øster Flakkebjerg herred *C. T. Lund*, udpeget af kirkeministeriet, daværende stiftamtmand *C. L. Lundbye*, Haderslev, udpeget af amtmændene over de sønderjydske amter, og daværende politimester i Vejle *Aage Sørensen*, udpeget af Foreningen af Politimestre i Danmark.

Som sekretær for udvalget fungerede daværende sekretær i justitsministeriet *H.A. Sørensen*.

Udvalget afholdt en række møder i 1938 og 1939, men efter at statsministeriet ved skrivelse af 19. oktober 1939 til justitsministeriet havde henstillet, at det blev taget under overvejelse midlertidigt at indstille arbejdet i de af ministeriet nedsatte kommissioner for under de da herskende særlige forhold at spare penge og arbejde, blev udvalgets arbejde stillet i bero.

Ved skrivelse af 7. juli 1948 til udvalgets formand anmodede justitsministeriet om, at arbejdet måtte blive genoptaget. Da kun få af de i 1938 beskikkede medlemmer kunne deltage i det fortsatte arbejde, blev der samtidig beskikket en række nye medlemmer, således at udvalget nu foruden formanden kom til at bestå af politimester *A. M. Bjerre*, udpeget af Foreningen af Politimestre i Danmark, fhv. kirkeminister, provst *C. M. Hermansen*, udpeget af kirkeministeriet, kontorchef i socialministeriet *H. Horsten*, udpeget af socialministeriet, kontorchef i det statistiske departement *Mads Iversen*, udpeget af det statistiske departement, direktør for staden Københavns statistiske kontor *Kjeld Johansen*, udpeget

af indenrigsministeriet, kontorchef i indenrigsministeriet *K. O. Møller*, udpeget af indenrigsministeriet, kontorchef i kirkeministeriet *Louis Petersen*, udpeget af kirkeministeriet, og stiftamtmand *Jens Pinholt*, udpeget af amtmændene over de sønderjydske amter.

Som særlig sagkyndig på arkivvæsenets område beskikkedes -- efter indstilling fra rigsarkivaren — landsarkivar *Johan Hvidtfeldt*, Viborg, til medlem af udvalget.

Varetagelsen af udvalgets sekretærforretninger blev overdraget sekretær i justitsministeriet *Poul Gaarden*.

Efter at kontorchef *Mads Iversen* som følge af en ændring af arbejdsfordelingen i det statistiske departement havde fremsat ønske om at udtræde af udvalget, beskikkedes i stedet ved skrivelse af 22. april 1949 ekspeditionssekretær i det statistiske departement frk. *Inger Aising* til medlem af udvalget.

Som resultat af udvalgets arbejde foreligger nærværende betænkning, til hvilken der slutter sig et udkast til lov om registrering af fødsler og dødsfald m. v. og et udkast til instruks om førelse af personbøger m. v.

Uanset meningsforskelligheder blandt udvalgets medlemmer vedrørende de grundlæggende synspunkter for ordningen af civilstandsregistreringen, jfr. herom bemærkningerne pag. 19—20, er der opnået enighed om de stillede forslag til lov og instruks.

København i april 1951.

I. Aising.	O. Bilfeldt.	Bjerre.	Hermansen.	H. Horsten.
	formand,			
	Johan Hvidtfeldt.	Kjeld Johansen.	K. O. Møller.	
	Louis Petersen.	Jens Pinholt.		
				<i>Gaarden.</i> sekretær

I.

De gældende bestemmelser om registrering af fødsler og dødsfald m. v.

A.

Registrering i folkekirkens ministerialbøger.

Registreringen af fødsler, personnavne, afstammingsforhold, ægteskaber og dødsfald har her i landet lige fra den tid, da der i samfundet opistod trang til en registrering af disse forhold, været knyttet til førelsen af kirkebøgerne. På et meget tidligt tidspunkt begyndte kirken at føre bøger over kirkelige handlinger, dåb, vielser og begravelser m. m., og da disse bøger som følge af den tidligere gældende dåbstvang omfattede alle personer, der fødtes her i landet, var det naturligt, at registreringen af de borgerlige forhold kom til at foregå sammesteds, så meget mere som præsten ofte var den eneste person i sognet, der kunne påtage sig registreringen.

Medens registreringen af de forhold, der ikke knytter sig til kirkelige handlinger, i mange lande nu henhører under borgerlige myndigheder, er den oprindelige ordning bibeholdt her i landet, og kirkebogførelsen omfatter en blanding af kirkelige og ikke-kirkelige forhold. Registreringen i kirkebøgerne finder sted uden hensyn til, om den pågældende person hører til noget trossamfund; hans fødsel, navn og død registreres i kirkebøgerne, selv om der for hans vedkommende ikke er nogen kirkelig handling at registrere.

Der findes ikke her i landet nogen samlet civilstandsregisterlov; de gældende bestemmelser må søges på spredte steder i lovgivningen, og bestemmelserne er for størstedelens vedkommende meget gamle. I kirkeritualet for Danmark og Norge af 25. juli 1685 findes der en bestemmelse om, at der ved hver kirke skal være en bog over alle døde i sognet, og i forordningen om dåben af 30. maj 1828 bestemmes det, at alle fødsler skal anmeldes til præsten og indføres i kirkebøgerne. De nærmere bestemmelser om kirkebøgernes førelse er imidlertid fastsat administrativt, jfr. navnlig kirkeministeriets cirkulære nr. 103 af 14. juli 1926.

Hovedtrækkene i den nugældende ordning er følgende:

Kirkebøgerne føres i to eksemplarer; hovedeksemplaret føres af sognepræsten og duplikateksemplaret af kordegnen eller kirkebylæderen.

Registreringen sker sognevis og i almindelighed således, at det forhold, der skal registreres, tilføres kirkebøgerne i det sogn, hvor begivenheden har fundet sted.

I det sogn, hvor et barn fødes, sker der tilførsel om fødslen til en bog, der tillige er indrettet til registrering af dåbshandlinger. Der tilføres oplysning om tid og sted for fødslen, barnets køn og hvem forældrene er. Senere — ved barnets dåb eller navngivelse — indføres barnets familienavn og fornavn ved den oprindelige tilførsel uden hensyn til, hvor dåb

eller navngivelse har fundet sted. Sker dåb eller navngivelse i et andet sogn end fødesognet, foretages der også i førstnævnte sogn tilførsel til den tilsvarende bog om dåben eller navngivelsen og tillige — på grundlag af en fødselsattest fra fødesognet — om tid og sted for fødslen, barnets køn og hvem forældrene er. Der bevares senere forbindelse mellem tilførslerne på fødestedet og på dåbsstedet, således at en rettelse i eller tilføjelse til tilførslerne til dåbsstedets kirkebog også bliver tilført fødestedets kirkebog.

På det sted i kirkebøgerne, hvor tilførslen om et barns fødsel og dåb eller navngivelse findes, noteres det, såfremt barnets navn senere ændres. Hvis barnet adopteres, sker der tilførsel herom sammesteds, indeholdende oplysning om hvem adoptanterne er, og adoptionsbevillingens dato. Ophæves adoptivforholdet, noteres dette sammesteds. Viser det sig, at tilførslerne til kirkebogens forældrerubrik om afstammingsforholdet er urigtige, f. eks. hvis det fastslås, at moderens ægtefælle ikke er fader til et barn, der er indført som ægtebarn, foretages der berigtigelse af forældrerubrikken. Fastslås faderskabet til et barn uden for ægteskab, indføres faderens navn i forældrerubrikken. Endelig noteres det, hvis et barn uden for ægteskab legitimeres ved moderens ægteskab med faderen eller med en mand, der er anset som bidragspligtig til barnet, og som efter ægteskabets indgåelse anerkender det som sit.

Kirkelige vielser registreres i en særskilt bog på det sted, hvor vielsen foretages. Borgerlige vielser registreres i en af den ægteskabsstiftende myndighed ført ægteskabsbog og indføres *ikke* i kirkebøgerne.

Dødsfald indføres i en særskilt bog, der tillige indeholder oplysning om begravelse. Dødsfald registreres i reglen i det sogn, hvor dødsfaldet er indtruffet, i København, Frederiksberg og Gentofte dog i det sogn indenfor kommunen, hvor afdøde var bosat.

B.

Registrering i de anerkendte trossamfunds protokoller.

Ved anerkendelse af et fra folkekirken afvigende trossamfund tillægges der de af trossamfundets præster foretagne kirkelige handlinger borgerlig gyldighed, og desuden tillægges der de af præsterne efter trossamfundets kirkebøger udstedte attester borgerlig gyldighed imod, at menigheden underkaster sig de almindelige regler om kirkebøgernes førelse.

Medlemmerne af de anerkendte trossamfund indtager således en særstilling, idet fødsler, navngivelser og dødsfald ikke skal anmeldes til folkekirkens sognepræst og indføres i folkekirkens kirkebøger, men anmeldelserne sker alene til trossamfundets egne præster og indføres i dets kirkebøger, og disse bøger danner så grundlag for udstedelse af attestationer med borgerlig gyldighed. Det er dog en forudsætning, at der på det sted, hvor anmeldelsen efter de almindelige regler skal finde sted, er en anerkendt menighed inden for det pågældende trossamfund.

For tiden er følgende trossamfund anerkendte:

Den reformerte Kirke,
Den Romersk-katolske Kirke,
Det mosaiske Trossamfund,
Den biskoppelig-metodistiske Menighed,

Den svenske Gustafsforsamlingen i København,
Den ortodokse russiske Kirkes Menighed,
St. Albans engelske Kirke i København.

For andre trossamfund uden for folkekirken end de anerkendte gælder der ikke særlige regler med hensyn til civilstandsregistrering. Registreringen finder sted i folkekirkens bøger, og attester må rekvireres derfra, medens attester udstedt på grundlag af trossamfundets egne kirkebøger er uden borgerlig gyldighed..

C.

Registrering i personregistre i de sønderjyske landsdele.

Ved de sønderjyske landsdeles genforening med Danmark gjaldt med hensyn til civilstandsregistrering den almindelige tyske ordning, hvorefter der af de borgerlige myndigheder førtes registre over fødsler, vielser og dødsfald. Ved lov nr. 258 af 28. juni 1920, der indførte dansk person-, familie- og arveret i de sønderjyske landsdele, opretholdtes de tyske bestemmelser om civilstandsregistrering. I motiverne til loven anførtes det som begrundelse, at det ville være i høj grad ønskeligt at få tilsvarende registre i det øvrige Danmark, og at der derfor var god grund til at bevare disse registre.

Ordningen har været opretholdt siden; dog er førelsen af ægteskabsregistre bortfaldet ved justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1 af 2. januar 1926, således at der med hensyn til registrering af vielser gælder samme regler som i det øvrige Danmark. Kirkebogstilførslerne er — bortset fra tilførslerne om kirkelig vielse — uden borgerlig gyldighed. De gældende regler om førelsen af personregistre findes i bekendtgørelse nr. 329 af 15. december 1937 som ændret ved bekendtgørelse nr. 32 af 25. februar 1944.

Hver købstad og hver flække og hvert landsogn (eller sognefogeddistrikt) danner i de sønderjyske landsdele et registreringsdistrikt. I købstæderne føres personregistret af borgmesteren og på landet i reglen af sognefogden. I hvert distrikt føres to registre, et fødselsregister og et dødsregister, og **til** hvert register føres et duplikateksemplar. Enhver fødsel skal anmeldes til personregisterføreren på det sted, hvor fødslen har fundet sted, og den bliver indført i personregistret der. Samme sted skal der ske tilførsel om navngivelse af barnet, hvorved bemærkes, at navngivelse skal være foretaget, forinden barnet døbes, medmindre det på grund af barnets sygdom er uforsvarligt at opsætte dåben.

Oplysning om eventuel senere navneændring, adoption, ophævelse af adoption eller ændring i eller tilføjelse til tilførslen om afstammingsforholdet indføres i fødselsregistret som randbemærkning til den oprindelige tilførsel.

Ethvert dødsfald skal anmeldes til personregisterføreren i det distrikt, hvor dødsfaldet er indtruffet, og tilføres dødsregistret der.

Det påhviler amtmændene at føre tilsyn med personregisterførernes udøvelse af deres hverv, og duplikateksemplarerne, der føres særskilt for hvert år, indsendes ved årets udgang til amtmanden, hvorfra de efter en kritisk gennemgang afleveres til landsarkivet i Åbenrå.

II

Civilstandsregistrering i udlandet.

1. Sverige.

De nugældende regler om civilstandsregistrering i Sverige er trådt i kraft den 1. januar 1947 og findes i förordning nr. 469 af 28. juni 1946 og kungörelse nr. 801 af 30. december 1946.

Registreringen, der svarer til førelsen af såvel kirkebøger som folkeregistre i Danmark, sker sognevis og foretages af sognepræsten, ved større præsteembeder eventuelt med bistand af en kontorist. I hvert len findes der en overordnet registreringsmyndighed: länsbyrå för folkbokföringen, og der findes endelig en centralmyndighed for hele landet: riksbyrå för folkbokföringen.

A.

Registreringen i sognene.

Præsten fører for hver person, der er bosat i sognet, et løblad (personakt), der er trykt efter et fastsat skema. Endvidere fører præsten ligeledes for hver person, der er bosat i sognet, en afdeling af et folium i en fast protokol: församlingsboken. Personakterne, der samles i løbladsbind, ordnes i reglen efter personernes bopæl indenfor sognet. I församlingsboken er personerne ligeledes almindeligvis ordnet efter deres bopæl. Der føres desuden et alfabetisk ordnet register efter kartotekssystem over beboerne med henvisning til det sted i församlingsboken, hvor tilførslen om den pågældende findes. Kortene til dette register fremstilles af länsbyrå ved hjælp af dettes „plåtregister“, jfr. derom under B.

De oplysninger, der indføres på personakten og i församlingsboken, er stort set identiske. Følgende forhold registreres:

1. Fornavne.
2. Familienavn.
3. Køn.
4. Fødselsdato og fødselsnummer (jfr. om sidstnævnte nedenfor under B).
5. Erhverv.
6. Vaccination.
7. Race, indfødsret.
8. Födelsehemort, d. v. s. moderens bopæl på tidspunktet for personens fødsel.
9. Legemlige eller sjælelige mangler. Herunder registreres:
 - a. sindssygdom og åndssvaghed, b. blindhed, c. døvstumhed, d. epilepsi.
10. Trosbekendelse.
- II. Døb.
12. Konfirmation.
13. Barn i eller uden for ægteskab. Er personen i sidste tilfælde trolovningsbarn, eller har faderen tillagt personen arveret som ægtebarn, anføres dette.
14. Registreret i „sjömanshus“.
15. Værnepligtsforhold.
16. Forældrenes fulde navne, fødested, fødselsdag, fødselsnummer. Såfremt personen er født uden for ægteskab, anføres der dog kun oplysning om faderen i tilfælde af, at faderskabet er fastslået eller anerkendt.

- .17. Ægteskab. Ægtefællens navn, fødested, fødselsdag, fødselsnummer. Dato for vielsen, kirkelig eller borgerlig vielse. Dato for ægteskabets opløsning, om ægteskabet er opløst ved den anden ægtefælles død eller dødsformodningsdom, ved skilsmisse eller omstødelse eller ved dom for, at det ikke er gyldigt indgået. Personakten er indrettet til registrering af 3 ægteskaber; er det utilstrækkeligt, vedhæftes et nyt blad.
18. Børn. Både børn i ægteskab og børn uden for ægteskab anføres på moderens personakt. Børn i ægteskab anføres aldrig på faderens personakt. Børn uden for ægteskab anføres kun på faderens personakt, hvis det er et trolovningsbarn, eller hvis faderen har tillagt det arveret som ægtebarn.
19. Bopæl. Personakten er indrettet til registrering af 20 flytninger.
20. Oplysning om, at personen er blevet adopteret. Samme oplysninger om adoptanterne som om forældrene, jfr. ovenfor under 16.
 Oplysning om, at personen har adopteret.
 Aftale mellem forældrene om, at barnet skal opdrages i et bestemt trossamfunds lære.
 Umyndiggørelse og ophævelse af umyndiggørelse.
 Udfærdigelse af bevis for, at personen kan indgå ægteskab i Sverige (ækteskabsbetyg).
 Udfærdigelse af bevis for, at personen kan indgå ægteskab i udlandet (ækteskapscertifikat).
 Lysning.
21. Tid og sted for død. Dødsformodningsdom.
22. Dødsårsag.
23. Udvandring.

Tilførslerne til församlingsboken afsluttes, når en person flytter bort fra sognet, men personakten udtages af løbsbladsbindet og sendes til præsten i det sogn, hvor personen tager bopæl, og føres videre der. Ved modtagelsen af personakten foretager præsten på tilflytningsstedet desuden tilførsel til sin församlingsbok om alle de forhold, der findes indført på personakten. Det vil sige, at man hos sognepræsten i det sogn, hvor en person på et givet tidspunkt har bopæl, kan finde alle de hidtil om den pågældende registrerede forhold på hans personakt og i församlingsboken. I det eller de sogne, hvor han tidligere har haft bopæl, kan man i församlingsboken finde de oplysninger, der var registreret om ham, indtil han forlod sognet; men tilførslerne holdes ikke à jour efter fraflytningen. Når en person flytter til udlandet, og når en person må anses for bortebleven, indsendes hans personakt til riksbyrån, jfr. nedenfor afsnit C 5 og 6.

Foruden församlingsbok, församlingsregister og personakterne, der skal omfatte alle sognets beboere, fører præsten særlige bøger eller fortegnelser over forskellige kategorier af beboere, nemlig:

1. fremmede statsborgere,
2. medlemmer af fremmede trossamfund,
3. blinde,
4. døvstumme,
5. sindssyge og åndssvage,
6. umyndiggjorte.

Nogle begivenheder skal foruden i församlingsbok, personakt og eventuelt församlingsregister indføres i særskilte bøger. I det sogn, hvor en moder har bopæl ved barnets fødsel, indføres således i fødsel- og dopsboken oplysning om fødslen, navngivelse eller dåb, afstammingsforhold, derunder om barnet er trolovningsbarn, eller om faderen har tillagt et barn uden for ægteskab arveret. Endvidere tilføres der oplysning om adoption, ophævelse af adoption, om barnet er dødfødt og om dødfødt barns begravelse.

I en lysnings- og vigselsbok indføres oplysninger om lysninger og vielser, men ikke om en senere ophævelse af ægteskabet.

I en döds- og begravningsbok indføres der i det sogn, hvor afdøde havde bopæl, oplysning om dødsfaldet og begravelsen uden hensyn til, hvor dødsfaldet og begravelsen har fundet sted.

Der føres endvidere en særlig infiytningsbok over dem, der i årets løb flytter til sognet, og en bog over borteblevne (obefintlige).

Ved en årlig folketælling sammenholdes oplysningerne på mandtalsskemaerne med församlingsboken, og eventuelle fejl berigtiges.

B.

Länsbyrå för folkbokföring.

På grundlag af indberetninger fra præsterne fører länsbyrå et register over alle personer, der er bosat i lenet. Registret består af metalplader til adresseringsmaskiner, een plade for hver person i lenet. Pladerne ordnes sognevis og inden for sognene efter personens bopæl. Ved hjælp af pladerne fremstiller länsbyrå til eget brug to aftryk, og disse aftrykskort ordnes i to kartoteker henholdsvis alfabetisk efter familienavn og efter fødselsdato.

Et aftryk sendes til præsten, hvor det indgår i församlingsregistret.

Når bestemmelsen om et centralregister over hele landets befolkning gennemføres, jfr. herom under C, skal det dannes af aftrykskort fra samtlige länsbyrå.

Pladen oprettes på grundlag af sognepræstens indberetning om barnets fødsel og navngivelse, og præsten skal holde länsbyrå underrettet om senere forhold, der registreres, og om ændringer i de forhold, der er registreret. De oplysninger, der skal optages på pladerne, er følgende:

1. familienavn,
2. fornavne,
3. fødselstid, fødselsnummer,
4. ægteskabelig stilling,
5. fødested (sogn og len),
6. statsborgerskab, hvis ikke svensk statsborger,
7. erhverv,
8. sognet, hvor personen er „kyrkobokfört”,
9. postadresse,
10. værnepligtsbetegnelse,
11. tiden for ægteskabs indgåelse og opløsning,
12. fødselsdato og -nummer for ægtefælle (eventuelt fraskilt ægtefælle),
13. om personen modtager alders- eller invaliderente.

En anden funktion, der varetages af länsbyrå, er tildelingen af „fødselsnummer”.

Enhver person, der kirkebogføres i Sverige, får tildelt et nummer — ulige numre til mænd og lige numre til kvinder —, der følger personen gennem hele livet. Nummeret består af 9 cifre, hvoraf de første 6 dannes af 1) de to sidste tal i fødselsårstallet, 2) fødselsmånedens tal, 3) fødselsdagen og de tre sidste cifre af et af tallene 001—999. Hvert af lenene har fået tildelt et antal numre mellem 001 og 999, og lenene tildeler de på hver dag i lenet fødte personer et af disse numre. Råder f. eks. et len over numrene mellem 200 og 250, vil de børn, der er født i lenet den 10. februar 1949, få numrene 490210—200 (kvinde), 490210—201 (mand) o. s. v.

C.

Riksbyrå för folkbokföring

1. fungerer som øverste administrative myndighed på civilstandsregistreringens område;
2. tildeler tilflyttere fra udlandet fødselsnummer., Riksbyrå råder selv over et antal af numrene mellem 001 og 999 til dette brug og til brug i det tilfælde, at et len på en dag med usædvanligt stort fødselsantal skulle få for få numre;
3. udfærdiger personakter for tilflyttere fra udlandet og for personer, der har været forsvundet, såfremt de ikke tidligere har fået udfærdiget personakter;
4. opbevarer personakter for alle døde i dødsregistret;
5. opbevarer personakter for alle forsvundne i „register för obefintliga“;
6. opbevarer personakter for udvandrede i „register för utvandrare“;
7. opbevarer beskadigede personakter. Såfremt en personakt beskadiges, skal den omskrives af præsten og den beskadigede indsendes til riksbyrå;
8. efter folkbokføringsförordningen skal der føres et register bestående af aftryksskort for alle i Sverige bosatte personer. Oprettelsen af registret, der væsentligst skulle tjene statistiske formål, er stillet i bero.

D.

Medborgarkort.

Efter folkbokføringsförordningen skal enhver i Sverige bosat person over 15 år have udleveret et identitetskort, der, forsåvidt den pågældende er svensk statsborger, benævnes medborgarkort og ellers främlingskort, indeholdende navn, fødselsdag, fødselsnummer, fødselshjemsted og sognet, hvor han for tiden er tilført kirkebogen. Kortene skal udfærdiges af länsbyrå ved hjælp af pladeregistret, og det skal fornys, når der sker ændring i et af de forhold, det indeholder oplysning om, f. eks. ved flytning til et andet sogn. Bestemmelsens ikrafttræden er udsat foreløbig til 1. juli 1953.

Ved § 31, stk. 2, i folkbokføringsförordningen er det bestemt, at der administrativt kan fastsættes særlige bestemmelser om registreringen i Stockholm, Göteborg og Malmö.

Med hjemmel i denne bestemmelse er der ved kundgørelse af 19. december 1947 fastsat særlige regler for Stockholm. Registreringen foretages også her i første instans sognevis af præsterne, men de opgaver, der ellers varetages af länsbyrå, varetages her af „mantalsverket“. Arbejdets fordeling mellem præsterne på den ene side og „mantalsverket“ på den anden side svarer ikke ganske til fordelingen af arbejdet mellem præsterne og länsbyrå uden for Stockholm, idet en del af de funktioner, det ellers påhviler præsterne at udføre, er henlagt til „mantalsverket“, som desuden fører nogle særlige registre.

I Göteborg foregår registreringen i henhold til kundgørelse af 30. juni 1948 efter samme linier som i Stockholm. De opgaver, der i Stockholm varetages af „mantalsverket“, varetages i Göteborg af skattevæsenet.

2. Norge.

I Norge er civilstandsregistreringen ligesom her i landet knyttet til førelsen af statskirkens ministerialbøger, og de herom gældende bestemmelser er — i hvert fald delvis — af samme oprindelse som de tilsvarende danske bestemmelser. Registreringen af dødsfald er således foreskrevet i det for Danmark og Norge fælles kirkeritual af 25. juli 1685.

Der er imidlertid opstået nogle forskelligheder i reglerne om førelsen af ministerialbøgerne. Ved kgl. resolution af 25. november 1915 blev der således indført et særligt fødselsregister, medens fødsler tidligere -- ligesom her i landet — havde været indført i en kirkebog, der var indrettet til registrering af såvel fødsler som dåbshandlinger. Fødselsregistret føres ligesom kirkebøgerne af sognepræsterne.

Endvidere har den norske civilstandsregistrering det fortrin frem for den danske, at alle fødsler og dødsfald, der finder sted i Norge, indføres i de af sognepræsterne førte bøger uden hensyn til, om vedkommende tilhører statskirken, et anerkendt trossamfund uden for statskirken, et ikke-ankendt trossamfund eller ikke er medlem af noget trossamfund, og vielser indføres i disse bøger uden hensyn til, om vielsen er borgerlig eller kirkelig, og i sidste tilfælde om den er foretaget af statskirkens præster eller af præsterne ved et af de anerkendte trossamfund.

Med hensyn til medlemmer af de anerkendte trossamfund gælder, at de foreskrevne anmeldelser om fødsler og dødsfald afgives til trossamfundets egne præster, der er pligtige at give meddelelse til den borgerlige øvrighed om anmeldelserne, og denne sørger så for, at meddelelserne går videre til vedkommende sognepræst til indførelse i ministerialbøgerne. De anerkendte trossamfund giver derhos periodisk øvrigheden oplysning om, hvilke vielser der er foretaget af trossamfundets præster, og øvrigheden sørger for, at meddelelse herom tilstilles vedkommende sognepræst til indførelse i ministerialbøgerne.

Ved siden af civilstandsregistreringen i de kirkelige bøger består der i Norge et særligt folkeregister, der i hovedsagen varetager samme opgaver som det danske folke-register.

3. Tyskland.

Siden 1. januar 1876 har det i Tyskland påhvilet de borgerlige myndigheder (Standesbeamte) at registrere fødsler og i forbindelse hermed navn og afstammingsforhold, ægteskaber og dødsfald.

De nugældende regler indeholdes i en lov af 3. november 1937, der trådte i kraft den 1. juli 1938.

Det er i loven fastslået, at registreringen er en statsopgave, men udførelsen af opgaven overlades kommunale myndigheder under tilsyn fra statens side. Udgifterne ved registreringen afholdes af kommunerne, og gebyrerne tilfalder kommunens kasse.

Det påhviler myndighederne at føre: 1) Geburtenbuch, 2) Familienbuch, 3) Sterbebuch, alle med duplikateksemplarer.

a. Fødselsregistret:

Enhver fødsel skal anmeldes til registreringsmyndigheden på det sted, hvor fødslen finder sted. I bogen indføres oplysning om tid og sted for fødslen, barnets køn og dets for-

navne, hvis der er truffet bestemmelse om navngivelsen. Endvidere tilføres der bogen oplysning om forældrenes fulde navne, stilling og bopæl.

En senere navngivelse, adoption eller ændring i tilførslen om navn eller afstammingsforhold tilføres fødselsregistret som randbemærkning. „Der henvises endvidere i fødselsregistret til tilførslen til familiebogen om forældrenes vielse og senere om den pågældendes egen vielse og til tilførslen til dødsregistret om den pågældendes død.

6. *Familiebogen:*

Familiebogen er det centrale led i den tyske civilstandsregistrering. Foruden oplysning om ægteskabets indgåelse indeholder den en række oplysninger om brudefolkenes slægt.

Familiebogen anlægges ved ægteskabets indgåelse på det sted, hvor vielsen foretages. Brudefolkenes fulde navne, stillinger og bopæle samt tid og sted for deres fødsel og tid og sted for vielsen indføres straks i familiebogens første del.

Senere indføres som randbemærkning hertil oplysning om ægteskabets opløsning ved død, skilsmisse, omstødelse eller dom, der fastslår, at ægteskabet ikke er gyldigt indgået. Eventuelle ændringer i brudefolkenes fornavne eller familienavn indføres ligeledes som randbemærkning.

I familiebogens anden del indføres der straks oplysning om brudefolkenes forældres fulde navne, stillinger og bopæle, samt om hvor og hvornår de har indgået ægteskab. Samstedets indføres oplysning om brudefolkenes statsborgerforhold.

Senere indføres i familiebogens anden del fornavne for eventuelle fællesbørn samt tid og sted for deres fødsel og tilsvarende oplysninger om døtrenes uægteskabelige børn. Endvidere indføres der oplysning om adoptivbørn.

Oplysningerne om børn og adoptivbørn holdes à jour, og tilførslerne afsluttes først, når der ved barnets ægteskab oprettes et selvstændigt blad i familiebogen for det nye ægteskab, eller når barnet afgår ved døden uden at have indgået ægteskab. Ved afslutningen af tilførslerne foretages der henvisning til tilførslen til familiebogen om barnets ægteskab eller til tilførslen til dødsregistret om barnets død.

c. *Dødsregistret:*

Ethvert dødsfald anmeldes til registreringsmyndigheden på det sted, hvor dødsfaldet er indtruffet, og indføres i dødsregistret med oplysning om tid og sted for dødsfaldet, afdødes fulde navn, stilling og bopæl, tid og sted for fødslen samt oplysning om en eventuel ægtefælles navn og forældrenes navne og bopæl.

4. *Schweiz.*

I Schweiz føres der som i Tyskland borgerlige civilstandsregistre. Hovedbestemmelserne om civilstandsregistreringen findes i den schweiziske Zivilgesetzbuch (§§ 39—51), der suppleres med bestemmelserne i en forordning af 18. maj 1928 om civilstandstjenesten.

Enhver fødsel anmeldes til og indføres i fødselsregistret i den kreds, hvor fødslen har fundet sted. Vielser indføres i vielsesregistret på vielsesstedet, og dødsfald indføres i dødsregistret på det sted, hvor dødsfaldet er indtruffet.

Der føres endvidere i hver kommune et familieregister, hvori hver familie, der har borgerret (Heimatsort) i kommunen, får tildelt et blad. Her samles oplysningerne om civilstanden for hver af familiens medlemmer, og fra dette register vil man kunne finde frem til tilførslerne i fødsels-, vielses- og dødsregistret for de enkelte familiemedlemmers vedkommende.

5. Frankrig.

Bestemmelserne om civilstandsregistrering findes i Code civil (jfr. navnlig art. 34—101). Der føres af de borgerlige myndigheder (les maires) registre over fødsler, vielser og dødsfald. Der findes intet register, hvor samtlige de om en person registrerede oplysninger samles, men der gives i et vist omfang henvisninger fra det ene register til det andet ved hjælp af randbemærkninger. Ved ægteskabs indgåelse tilføres der således for begge ægtefællers vedkommende fødselsregistre randbemærkning om vielsen.

Som randbemærkning til ægteskabsregistre indføres oplysning om ægteskabets opløsning og om en separations bortfald ved separerede ægtefællers genoptagelse af samlevet (derimod ikke om separationsdekretet).

Meddelelse om dødsfald tilføres dødsregistret på det sted, hvor dødsfaldet er indtruffet. Såfremt afdøde havde bopæl andetsteds, indføres det tillige i bopælsstedets dødsregister.

6. Holland.

De gældende bestemmelser om civilstandsregistrering er optaget i den borgerlige lovbog (§§ 13—73). Registreringen foretages af særlige registerførere, der udpeges af kommunalbestyrelsen. Registreringen foregår efter samme retningslinier som i Frankrig.

7. England.

Registreringen af fødsler, ægteskaber og dødsfald foretages af registerførere, der udpeges af den kommunale forvaltning. Der findes en overordnet registreringsmyndighed (the superintendent registrar) og en centralmyndighed (the general registrar). Gennem „the superintendent registrars“ sender de lokale registreringsmyndigheder indberetning til „the general registrar“ om alle registertilførsler, og ved hjælp af disse indberetninger føres der et centralregister for hele landet.

III.

Kritik af de gældende bestemmelser vedrørende civilstandsregistrering.

Ved vurdering af den hidtil gældende ordning af civilstandsregistreringen må som de væsentligste mangler ved kirkebogføringen fremhæves:

1) Ikke *alle* fødsler, vielser og dødsfald indføres i folkekirkens ministerialbøger. Borgerlige vielser indføres kun i den af de borgerlige myndigheder førte ægteskabsbog. Fødsler, vielser og dødsfald blandt medlemmer af de anerkendte trossamfund indføres kun i de af vedkommende trossamfund førte bøger. Selv om man har kundskab om, hvor og hvornår en fødsel, en vielse eller et dødsfald har fundet sted, er det ikke dermed oplyst, i hvilken bog man skal søge tilførslen om den pågældende begivenhed.

2) Der findes ingen henvisninger mellem tilførslerne om en persons fødsel, vielse og død, og der findes intet register, der samler alle de registrerede oplysninger om hver enkelt person. Vides det, hvor og hvornår en person er født, kan man finde frem til tilførslen til ministerialbogen om fødslen og derigennem få bekræftet oplysningerne om tid og sted for fødslen og få kundskab om den pågældendes fulde navn, hvem hans forældre er, om han er født i eller uden for ægteskab, om han er adopteret, men man kan ikke gennem

tilførslen til ministerialbogen få kundskab om, hvorvidt han har indgået ægteskab, fået børn, eller om han er afgået ved døden. For at nå frem til oplysninger i kirkebøgerne om disse forhold må man i forvejen vide, hvor og hvornår han må antages at have indgået ægteskab, hvor og hvornår hans børn må antages at være født, og hvor og hvornår han må antages at være afgået ved døden.

3) Nogle oplysninger, der er af afgørende betydning for personens familieretlige stilling, registreres ikke. Det gælder navnlig opløsning af ægteskaber ved skilsmisse eller omstødelse og afsigelse af dødsformodningsdomme.

4) I de største af landets byer, der hver omfatter en del sogne, er det upraktisk, at registreringsdistriktet falder sammen med sognet, idet det jævnlig volder vanskelighed at få oplyst, i hvilket sogn i byen en tilførsel til ministerialbogen skal søges.

De under 2) og 3) omhandlede mangler findes også ved den i de sønderjydske landsdele anvendte personregisterføring.

IV.

Tidligere overvejelser af spørgsmålet om ændring af de gældende bestemmelser vedrørende civilstandsregistrering.

1. I 1904 anmodede ministeriet for kirke- og undervisningsvæsenet det i henhold til lov nr. 89 af 15. maj 1903 nedsatte kirkelige udvalg om en udtalelse angående spørgsmålet om indførelse af civilstandsregistre eller sognebøger, „i hvilke alle sådanne forhold vedrørende den enkelte person, som angive hans rent borgerlige plads i samfundet, og da navnlig fødsel og navn, ægteskab, død og begravelse, ville være at indføre”.

Udvalget kom til det resultat, at kirken — når staten anser indførelse af sognebøger for ønskelig — ikke kan rejse nogen indvending derimod, og at det principielt må anses for rigtigt, at de pågældende oplysninger optages i et sagligt register. Man fandt det imidlertid ønskeligt, at der blev givet de præster, der ønskede det, adgang til at føre sognebøgerne som særligt hverv ved siden af førelsen af kirkebøgerne, og at der blev givet førerne af sognebøgerne pålæg om at underrette sognepræsterne om de til dem indgåede meddelelser.

Der blev ikke på grundlag af udvalgets udtalelse fremsat noget lovforslag om spørgsmålet.

2. I rigsdagssamlingen 1911—12 fremsatte regeringen et forslag til lov om anmeldelse af fødsler, dødsfald og ægteskaber m. m. I motiverne til lovforslaget hedder det indledningsvis, at det i de forløbne årtier gentagne gange havde været taget under overvejelse at ændre bestemmelserne om registrering af fødsler, ægteskaber og dødsfald m. v., og at man navnlig havde haft opmærksomheden henvendt på den borgerlige registrering, der var gennemført de fleste steder i udlandet. Hvor ønskelig en sådan ordning end i og for sig kunne være, fandt man dog ikke i øjeblikket at turde fremkomme med forslag herom, bl. a. fordi gennemførelsen af forslaget ville være forbundet med ikke ubetydelige omkostninger. I stedet for søgte man ved forslaget at forbedre kirkebogførelsen, således at den i højere grad blev bragt i overensstemmelse med den i udlandet praktiserede borgerlige registrering.

Forslaget indeholdt navnlig bestemmelse om, at fødsler, dødsfald og vielser skulle indføres i folkekirkens ministerialbøger uden hensyn til de pågældende personers trosbekendelse og for vielsers vedkommende uden hensyn til, om ægteskabet blev indgået ved borgerlig vielse. For jødernes vedkommende foresloges den særrregel, at der fortsat skulle

kunne udfærdiges attester med borgerlig gyldighed efter trossamfundets bøger ved siden af attestationerne på grundlag af folkekirkens ministerialbøger. Derimod skulle der ikke kunne udstedes attester med borgerlig gyldighed på grundlag af andre trossamfunds bøger. Endvidere indeholdt forslaget en bestemmelse om, at der ved anmeldelsen af fødsel af et ægtebarn skulle forevises fødsels- eller dåbsattest for faderen og vielsesattest for forældrene og ved anmeldelsen af fødsel af et barn uden for ægteskab fødsels- eller dåbsattest for moderen, medens attesterne efter den gældende ordning først kan kræves forevist ved bestilling af dåben. Endelig skulle der ske underretning til hjemstedets kirkebøger i tilfælde af, at fødsler, dødsfald eller vielser fandt sted andetsteds. Forslaget blev vedtaget i landstinget, men i det af folkettinget nedsatte udvalg lykkedes det ikke at nå til en sådan stilling til lovforslaget, at det kunne gennemføres i den pågældende rigsdagssamling. Et flertal inden for udvalget fremsatte ønske om en undersøgelse af vilkårene for indførelse af slægtsbøger, ført af borgerlige institutioner.

Lovforslaget blev ikke senere genfremsat.

3. I det i anledning af genforeningen i henhold til lov nr. 513 af 10. september 1920 nedsatte kirkelige udvalg drøftedes atter efter kirkeministeriets anmodning spørgsmålet om ordningen af de borgerlige registreringsforhold. Udvalget udtalte, at kirkebogførelsen på tilfredsstillende måde havde tjent både samfundets, publikums og kirkens interesser, og udarbejdede et lovforslag, som sluttede sig ret nær til det i rigsdagssamlingen 1911—12 fremsatte forslag. Det foresloges dog, at præsterne skulle føre særlige borgerlige sognebøger ved siden af kirkebøgerne.

Forslaget blev ikke fremsat på rigsdagen.

4. Som nævnt foran under I C udtaltes det i motiverne til den omtrent samtidige lov nr. 258 af 28. juni 1920 om indførelse af dansk person-, familie- og arveret i de sønderjydske landsdele, at det ville være i høj grad ønskeligt at få borgerligt førte registre svarende til de sønderjydske også i det øvrige land.

5. I den af indenrigsministeriet den 29. oktober 1920 nedsatte kommission til undersøgelse af spørgsmålet om indførelse af et folkeregister blev spørgsmålet om, hvorvidt folkeregistrene skulle tjene som civilstandsregistre gjort til genstand for overvejelse.

Kommissionen fandt, at indførelsen af borgerlige civilstandsregistre ville betyde et fremskridt, men fandt det rettest ikke at fremsætte forslag herom, idet den antog, at et sådant forslag ville møde modstand fra forskellig side og derved berede vanskelighed for indførelsen af folkeregistrene.

V.

Udvalgets overvejelser og forslag.

Som det fremgår af bemærkningerne foran under afsnit III, findes der væsentlige mangler ved den nuværende registrering i ministerialbøger og tildels også ved den i de sønderjydske landsdele gældende særordning med personregistre. Disse mangler er meget mere følelige i nutiden, hvor mange personer ofte flytter, end tidligere, da borgerne i større omfang levede hele deres liv i samme by eller sogn, hvortil kommer, at det mere komplicerede samfundsliv i dag medfører, at en borger oftere end tidligere har behov for en attest fra registreringsbøgerne. Udvalget må derfor anse det for ønskeligt, at der indføres en ny ordning, hvorved de påpegede mangler afhjælpes, og som bliver fælles for hele landet, så

ledes at der opnås retsenhed mellem de sønderjydske landsdele og den øvrige del af landet på dette område, ligesom det alt tidligere er sket på næsten alle andre områder.

Under sit arbejde med at finde frem til en sådan nyordning har udvalget været inde på den tanke at skabe et fælles register til varetagelse af såvel civilstandsregistreringens som folkeregistreringens opgaver. Fordelene ved en sådan ordning er iøjnefaldende. Størstedelen af de forhold, der sædvanligt indføres i civilstandsregistre, registreres tillige i folkeregistre; det gælder således tid og sted for et barns fødsel, køn, forældrenes navne, barnets navn, navneforandringer, adoption, ophævelse af adoptivforhold, ægteskabs indgåelse og opløsning og dødsfald.

Ved sammensmeltning af de to registre ville man undgå „dobbeltregistrering“ af en række forhold, og den omfattende underretnings virksomhed fra kirkebogføreren til føreren af folkeregistret kunne spares, ligesom et sådant system ville medføre iøjnefaldende fordele for borgerne.

Et sådant fælles register kunne formentlig bedst indrettes efter følgende hovedlinier: Ved et barns fødsel anlægges der på fødestedet — eller på det sted, hvor moderen ved fødslen havde bopæl — i en fast protokol et folium, der indrettes til registrering af de nærmere omstændigheder ved fødslen: tid og sted, barnets køn, forældre og navn, og senere de forhold, der sædvanligt indføres i civilstandsregistre: na-vneforandring, adoption, ægteskab, dødsfald. Samtidig oprettes der sammesteds for barnet et registerkort indrettet til at registrere samme forhold som foliet samt de forhold, der har særlig betydning for folkeregistreringen, derunder navnlig oplysning om bopæl. Både foliet og kortet holdes à jour, og ved flytninger sendes kortet til tilflytningskommunen og indgår i dennes register. Alle oplysninger om en persons civilstand og alle attester kan meddeles på personens bopælssted på grundlag af det der beroende registerkort. Samtidig virker foliet på fødestedet eller moderens bopæl ved fødslen som duplikateksemplar i forhold til kortet, og skulle kortet undtagelsesvis bortkomme under forsendelse, ville det let kunne rekonstrueres.

Ved besøg i lensbureauet i Malmø og i en pastorsekspektion på landet i Skaane har udvalgets medlemmer studeret den svenske folkbokføring, der har et fælles register, som fungerer både som civil Standsregister og som folkeregister. Dette studium har været af stor interesse og givet ideer til flere af de i udvalgets nedenstående forslag indeholdte enkeltbestemmelser; men udvalget har ikke fundet den svenske ordning i sin helhed egnet til indførelse her i landet. For det første bygger den på det i Sverige nedarvede forhold, at alle de til folkeregisterføringen hørende forretninger udføres af statskirkens præster. For det andet ville ordningens indførelse her i landet medføre større udgifter, end udvalget har ment det forsvarligt at foreslå. Endelig forekommer ordningen også at medføre et mere tungt virkende maskineri, end man ville finde praktisk her i landet.

Overfor tanken om et fælles register for civilstandsregistrering og folkeregistrering er der rejst stærke indvendinger af kirkeministeriets repræsentanter i udvalget, idet det er anført, at registreringen fortsat bør foretages af sognepræsten, *da* det er af stor betydning for hans arbejde i menigheden, at han beholder den kontakt med sognets beboere, som registreringen giver ham, *da* han ofte vil være den, der bedst kan udføre det ingeniørlunde lette hverv, *da* registreringen på denne måde kan foretages uden væsentlige udgifter for samfundet, og *da* denne ordning tjener befolkningen bedst, idet den, der skal anmelde et forhold til civilstandsregistret (fødsel, død), ofte samtidig skal træffe aftale med præsten om en kirkelig handling (dåb, begravelse). Et fælles register ført af præsterne kan der ikke være tale om her i landet, da det må anses for udelukket at pålægge præsterne det meget betydelige arbejde med førelsen af et sådant register.

Andre af udvalgets medlemmer ville foretrække en sammensmeltning af folkeregistre og civilstandsregistre efter de ovenfor pag. 19 skitserede linier eller i hvert fald en henlæggelse af civilstandsregistreringen for hele landet til de samme myndigheder, som fører folkeregistre, således at civilstandsregistreringen foretages af samme myndigheder i hele landet. En sådan ordning ville desuden gøre særregler for de anerkendte trossamfund overflødige, medens man, sålænge registreringen helt eller delvis skal foretages af sognepræsterne, må anse det for nødvendigt at opstille særregler for disse trossamfund.

Der har imidlertid været enighed i udvalget om det ønskelige i at nå til et forslag, som kunne tiltrædes af samtlige udvalgets medlemmer, og som derfor skulle formenes at have større chancer for at blive gennemført.

Udvalget har herefter udarbejdet det som bilag 1 vedføjede udkast til lov om registrering af fødsler og dødsfald m. v., som vil afhjælpe de væsentligste mangler ved den hidtidige ordning, og som vil skabe den særdeles påkrævede retsenhed mellem de sønderjydske landsdele og den øvrige del af landet, ligesom det vel også vil danne et grundlag, på hvilket der eventuelt kan bygges videre, hvis forholdene måtte gøre det ønskeligt.

Efter dette udkast, der er tiltrådt af samtlige medlemmer, skal registreringen fortsat foretages af sognepræsterne, dog med en særordning for de større byer, men registreringen af de rent borgerlige forhold skal for fremtiden ske i en særlig bog, personbogen, der føres ved siden af kirkebøgerne. Det er derhos foreskrevet, at *alle* fødsler, vielser og dødsfald skal indføres i personbogen uden hensyn til vedkommende persons trosbekendelse. For medlemmer af de anerkendte trossamfund er der truffet den særlige ordning, at de private anmeldelser om fødsler og dødsfald kan indgives til trossamfundets præster, som så skal drage omsorg for, at føreren af personbogen underrettes, jfr. herom bemærkningerne til § 9. Personbogen bliver desuden indrettet således, at alle registreringer vedrørende en person samles på eet sted: moderens bopælssted på fødselens tidspunkt. Ved et barns fødsel anlægges der i personbogen et folium for barnet, og her indføres efterhånden alle de oplysninger, der skal registreres. En del forhold, der tidligere ikke blev indført i kirkebøgerne, skal indføres i personbogen. Det gælder således oplysning om ægteskabs opløsning, om hvilke børn en person har, og om dødsformodningsdomme. Endelig er der for København, Frederiksberg og Gentofte kommuner og de købstæder, der omfatter flere sogne, truffet den særlige ordning, at registreringen foretages ved kommunalbestyrelsens foranstaltning under eet for hele kommunen. Der er i disse tilfælde større trang til at lade registreringen foretage af kommunale registreringsmyndigheder, og de hensyn, der taler for at bibeholde sognepræsterne som registreringsmyndighed, har ikke samme vægt i de store byer som på landet.

Med hensyn til ordningens detailregier henvises til lovudkastet (bilag 1) og udkastet til instruks om førelse af personbøger m. v. (bilag 2) og de dertil knyttede bemærkninger. Angående ordningens successive ikrafttræden henvises til bemærkningerne til lovudkastets § 15. Med hensyn til det i justitsministeriets skrivelse af 9. juli 1938 omhandlede spørgsmål om indførelse af fødselsattester, der ikke indeholder angivelse af afstammingsforholdet, henvises til bemærkningerne til instruksens kapital X (pag. 60—63).

Udkast til lov om registrering af fødsler og dødsfald im. y.

§ 1.

Der oprettes for hver kommune til registrering af fødsler, navngivelser, adoptioner, ægteskabs indgåelse og opløsning og dødsfald m. v. en bog, der benævnes personbogen. Når særlige grunde taler derfor, kan justitsministeren dog bestemme, at der skal føres een fælles personbog for to eller flere til hinanden grænsende kommuner.

I København, Frederiksberg og Gentofte kommuner og i de købstadskommuner, der omfatter flere sogne, føres personbogen ved kommunalbestyrelsens foranstaltning. Justitsministeren kan bestemme, at det samme skal gælde i andre tilfælde, hvor en kommune omfatter flere sogne, eller hvor særlige grunde iøvrigt taler derfor. I de tilfælde, hvor personbogen er fælles for flere kommuner, træffer justitsministeren efter forhandling med kommunalbestyrelserne bestemmelse om dens førelse ved kommunalbestyrelsernes foranstaltning.

I alle andre tilfælde føres personbogen af sognepræsten. Såfremt der indenfor en kommune findes flere sogne eller dele af sogne, bestemmer kirkeministeren, hvem af sognepræsterne der skal føre personbogen.

di*

I personbogen tildeles der hvert barn, der fødes her i landet efter nærværende lovs ikrafttræden, et folium, der benævnes personbladet.

På personbladet indføres der oplysning om fødslen og efterhånden om de øvrige forhold, der senere skal registreres.

§ 3.

Enhver fødsel skal inden en uge anmeldes til føreren af personbogen på det sted, hvor moderen ved fødslen har bopæl eller i mangel af bopæl ophold. Har moderen ikke bopæl eller ophold her i landet, sker anmeldelsen til personbogen på fødestedet.

I de tilfælde, hvor personbogen føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning, kan det af justitsministeren bestemmes, at fødsler kan anmeldes til kordegnen i det sogn, hvor moderen ved fødslen havde bopæl eller ophold, eventuelt til kordegnen på fødestedet. Såfremt fødslen finder sted på et hospital, ved hvilket der er ansat særlig kordegn, kan fødselsanmeldelsen afgives til denne.

§ 4-

Pligten til at drage omsorg for anmeldelsen af fødslen påhviler, for så vidt angår ægtebørn, faderen, eller — såfremt han er ude af stand dertil— moderen, og for så vidt angår børn uden for ægteskab, moderen.

Er begge forældre til et ægtebarn eller moderen til et barn uden for ægteskab ude af stand til at drage omsorg for anmeldelse af fødslen, påhviler pligten dem, der tager sig af barnet og moderen.

§ 0-

Ægtebørn bærer faderens familienavn, medmindre andet særligt er hjemlet.

Om familienavn for børn uden for ægteskab gælder bestemmelserne i § 2 i lov nr. 131 af 7. maj 1937 om børn uden for ægteskab. De i denne lovbestemmelse og i § 5 i lov nr. 132 af samme dato om ægtebørn omhandlede anmeldelser til ministerialbogen (personregistret) vil, for så vidt angår børn, der fødes efter nærværende lovs ikrafttræden, være at afgive til føreren af personbogen på det sted, hvor fødslen er anmeldt.

Ethvert barn skal have et eller flere fornavne.

Som fornavn må ikke vælges et navn, der må antages at kunne blive til byrde for barnet.

Ej heller må der tillægges barnet et navn, der er i brug som familienavn, medmindre det efter sin oprindelse er et fornavn.

Uanset foranstående bestemmelse skal det dog være tilladt ved siden af et egentligt fornavn at tillægge et barn moderens eller en af bedstemødrenes pigenavn eller et navn, der er i brug som familienavn, men som bæres af en af forældrene eller bedsteforældrene som fornavn.

Pligten til at foretage navngivelse påhviler indehaveren af forældremyndigheden.

Navngivelsen sker ved anmeldelse sammesteds som anmeldelsen om fødslen, enten i forbindelse med fødselsanmeldelsen eller ved særskilt anmeldelse senest 4 måneder efter fødslen.

Ved voksendåb i folkekirken eller i et anerkendt trossamfund kan der tillægges den pågældende et eller flere nye fornavne, hvorom anmeldelse vil være at foretage til føreren af vedkommende personbog,

i

Ethvert dødsfald skal senest den følgende søgnedag anmeldes for føreren af personbogen på det sted, hvor dødsfaldet er indtruffet.

Ingen præst må foretage jordpåkastelse eller anden begravelsesceremoni uden forud at have forvisset sig om dødsfaldets anmeldelse. Overtrædelse af denne bestemmelse straffes med bøde, der tilfalder statskassen.

§ 3, stk. 2, litra c i lov nr. 162 af 18. april 1950 om ligbrænding ændres derhen, at politiet, forinden det afgiver attest om, at der fra dets side ikke er noget til hinder for en ligbrænding, skal påse, at dødsfaldet er anmeldt til føreren af personbogen.

§ 8.

Såfremt afdøde efterlader sig en ægtefælle, med hvem afdøde samlevede, påhviler anmeldelsespligten denne og ellers afdødes børn eller andre livsarvinger.

Findes der hverken en efterlevende ægtefælle eller livsarvinger, der er i stand til at foretage anmeldelsen, påhviler pligten den, der drager omsorg for begravelsen eller ligbrændingen.

§ 9.

Såfremt et barn skal opdrages i et anerkendt trossamfunds lære, kan anmeldelse om dets fødsel og navngivelse ske til præsten ved eller forstanderen for vedkommende trossamfunds menighed, forudsat at han har modtaget anerkendelse til at virke på det sted, hvor anmeldelsen efter reglerne i § 3 skal finde sted.

Det påhviler præsten eller forstanderen at foretage tilførsel om fødslen og navngivelsen til en særlig fødselsanmeldelsesbog og snarest muligt at videregende anmeldelsen til føreren af personbogen på det sted, hvor anmeldelse ifølge reglerne i § 3 skal ske.

Tilsvarende regler gælder for anmeldelse af dødsfald i tilfælde af, at afdøde tilhørte et anerkendt trossamfund, der har en præst eller forstander, som er anerkendt til at virke på det sted, hvor dødsfaldet er indtruffet.

§ 10.

Justitsministeren kan træffe bestemmelse om oprettelse af en personbog for hele landet omfattende personer, der er født i udlandet efter nærværende lovs ikrafttræden, men som har taget bopæl eller fast ophold her i landet.

§ 11.

Udgifterne ved anskaffelsen af de i denne lov omhandlede bøger og udgiften til blanketter til udskrifter og attester og lignende afholdes af statskassen.

Gebyrerne for udskrifter og attester tilfalder føreren af personbogen. Såfremt personbogen føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning, tilfalder gebyrerne kommunen.

§ 12.

Justitsministeren træffer nærmere bestemmelser om personbogens indretning og førelse, om hvilke forhold der skal registreres, om pligten til at foretage anmeldelser af fødsler, navngivelser og dødsfald, om offentlige myndigheders pligt til at underrette føreren af personbogen om forhold, der skal indføres i denne, om indberetninger fra førerne af personbøgerne til andre offentlige myndigheder og om tilsyn med førelsen af personbøgerne.

Justitsministeren træffer desuden bestemmelser om udfærdigelse af attester og udskrifter på grundlag af personbogen og fastsætter betalingen herfor.

§ 13.

Overtrædelser af bestemmelserne om anmeldelse af fødsler, navngivelser og dødsfald straffes med bøder, der tilfalder statskassen.

§ 14.

Såfremt føreren af personbogen udviser forsømmelighed eller uorden med hensyn til bøgernes førelse eller anden ham som sådan påhvilende pligt, kan sagen — såfremt strengere straf ikke er forskyldt efter den almindelige lovgivning — afgøres administrativt med en advarsel eller pålæg af en statskassen tilfaldende bøde af indtil 200 kr.

Tilsvarende regler gælder, såfremt en kordegn eller en præst ved eller forstander for et anerkendt trossamfund udviser forsømmelighed eller uorden med hensyn til pligter, der påhviler ham ifølge denne lov.

Bestemmelse om sådanne afgørelser træffes af indenrigsministeren, når det drejer sig om en kommunal myndighed, ellers af kirkeministeren.

§ 15-

Denne lov træder i kraft den 1. januar 19. ...

Samtidig ophæves §§ 9, 10 og 11 i forordningen om dåben af 30. maj 1828 samt bestemmelserne om navngivelse i § 18 i samme forordning, § 10 i lov af 13. april 1851 om ægteskabs indgåelse uden for de anerkendte trossamfund m. v. og lov af 4. marts 1857 om forandring i forordningen om dåben, §§ 12 og 13 i anordning af 29. marts 1814 angående hvad bekendere af den mosaiske religion, der opholder sig i Danmark, have at iagttage, jfr. plakat af 2. februar 1849, §§ 1—3 i lov nr. 155 af 30. november 1874 om skifte af dødsbo og fællesbo m. v. samt § 43 i lov nr. 258 af 28. juni 1920 om indførelse af dansk personret m. m. i de sønderjydske landsdele og den med hjemmel i nævnte lov udfærdigede bekendtgørelse nr. 329 af 15. december 1937 om førelsen af de borgerlige personregistre i de sønderjydske landsdele som ændret ved bekendtgørelse nr. 32 af 25. februar 1944.

Bestemmelserne i nærværende lov om anmeldelse og registrering af fødsler og navngivelser kommer kun til anvendelse med hensyn til personer, der fødes efter lovens ikrafttræden; i de tilfælde, hvor loven herefter ikke kommer til anvendelse, gælder bestemmelserne i den hidtil gældende lovgivning.

§ 16.

Regeringen bemyndiges til efter forhandling med det færøske hjemmestyre ved kgl. anordning at sætte denne lov i kraft på Færøerne med de lempelser, som ifølge disse øers særlige forhold måtte findes hensigtsmæssige.

Bemærkninger til lovudkastet.

Størstedelen af de bestemmelser, der må udarbejdes med det formål at gennemføre en nyordning af civilstandsregistreringen, er af en sådan karakter, at de naturligt hører hi emme i en administrativt udfærdiget instruks rettet til førerne af registrene. I lovudkastet har man alene optaget bestemmelser om hovedlinierne for registrenes indretning og førelse (§§ 1—2 og 10), befolkningens pligt til at anmelde fødsler, navngivelser og dødsfald for registerførerne (§§ 3—4 og 6—9), nogle bestemmelser af navneretlig karakter (§§ 5—6), bestemmelser om afholdelse af udgifterne ved registrenes anskaffelse og førelse og om anvendelse af gebyrerne for udskrifter og attester (§ 11), bestemmelser om administrationens adgang til at fastsætte detailregler (§ 12), straffebestemmelser (§§ 13—14) og ikrafttrædelses- og ophævelsesbestemmelser (§§ 15-16).

ad§l:

Medens civilstandsregistreringen hidtil har været knyttet til ministerialbøgerne, dog at

den i de sønderjydske landsdele sker til personregistrene, bestemmer § 1, at registrering af fødsler, navngivelser, adoptioner, ægteskabs indgåelse og opløsning og dødsfald m. v. fremtidig skal ske i en særlig bog, der benævnes personbogen. Fremtidig vil tilførslerne til kirkebøgerne kun tjene kirkelige formål, og udskrifter og attester efter kirkebøgerne vil være uden borgerlig gyldighed. Førelsen af kirkebøgerne vil muligt kunne forenkles noget, når tilførslerne ikke mere skal tjene som bevis for rent borgerlige forhold, ligesom det vil kunne tages under overvejelse, om duplikateksemplaret af kirkebøgerne muligt vil kunne undværes.

Under den hidtidige tilstand, hvor civilstandsregistreringen har været knyttet til de samme bøger, som anvendes til registrering af kirkelige handlinger, har registreringsdistrikterne naturligt måttet følge sogneinddelingen. Efter den i udkastet foreslåede ordning, hvorefter civilstandsregistreringen i fremtiden sker i en særlig bog, er der ikke mere afgørende grunde, der taler for at an-

vende sognene som registreringsdistrikter. I de større byer, der hver omfatter flere sogne, har den hidtidige ordning givet anledning til ulemper, idet det ikke sjældent har voldt vanskeligheder at få oplysning om, i hvilket af sognene i en by en tilførsel skulle søges. Det vil her være praktisk at lade registret omfatte hele kommunen, og man har så fundet det mest formålstjenligt også uden for de store byer at lægge den kommunale inddeling til grund.

Med § 2 i folkeregisterloven af 14. marts 1924 som forbillede foreslås der truffet bestemmelse om, at to eller flere til hinanden grænsende kommuner med justitsministerens samtykke kan slutte sig sammen om en fælles personbog.

§ 1 indeholder desuden bestemmelser om, hvem der skal føre personbogen.

Hovedreglen er, at personbogen skal føres af sognepræsten. I de tilfælde, hvor sognets og kommunens grænser falder sammen, er der herefter ingen tvivl. Hvor kommunen omfatter mere end et sogn, eller kommune- og sognegrænserne ikke falder sammen, fastsættes det, at kirkeministeren skal bestemme, hvem af de i betragtning kommende sognepræster der skal føre personbogen.

Indførelsen af den nye form for civilstandsregistrering vil betyde en væsentlig arbejdsforøgelse for sognepræsterne set i forhold til arbejdet med førelsen af ministerialbøgerne. Dels skal personbogen i mange tilfælde føres for et større område — kommunen i stedet for sognet — dels skal flere oplysninger indføres og flere meddelelser om tilførsler sendes til andre registreringsmyndigheder. I de største kommuner må arbejdet antages at være uoverkommeligt for en sognepræst, der skal passe sin egentlige embedsgerning ved siden af. Det er derfor bestemt i § 1, at personbogen skal føres ved kommunalbestyrelsernes foranstaltning i København, Frederiksberg og Gentofte kommuner og i de største af købstæderne. Grænsen er i forslaget sat således, at det påhviler kommunalbestyrelsen at føre personbogen i København, Frederiksberg og Gentofte og i købstæder, der omfatter mere end eet sogn.

En tilsvarende generel ordning er ikke truffet med hensyn til andre kommuner, der omfatter flere sogne, men paragraffen indeholder hjemmel for, at justitsministeren i sådanne tilfælde kan bestemme, at personbogen skal føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning. Det vil være rimeligt at træffe

sådan bestemmelse med hensyn til en del af de største kommuner, f. eks. Lyngby-Tårnbæk kommune.

Endelig har man forudset, at der kan forekomme tilfælde, hvor det vil være rimeligt at overlade hvervet til kommunalbestyrelsens foranstaltning også i tilfælde, hvor kommunen kun omfatter et enkelt sogn, og det er derfor bestemt, at justitsministeren kan overlade registreringen til kommunalbestyrelsen, hvor særlige grunde taler derfor. Denne bestemmelse vil der bl. a. kunne blive anvendelse for med hensyn til de købstæder i de sønderjydske landsdele, der kun omfatter et enkelt sogn, og hvor registreringen derfor normalt skulle foretages af sognepræsten. Da der til betjening af den tyske menighed i købstæderne er ansat en særlig sognepræst, der normalt udfører alle kirkelige handlinger for menigheden, og da civilstandsregistreringen hidtil er foretaget af borgmesteren som fører af personregistret, forekommer det rimeligt fremdeles at lade de kommunale myndigheder foretage registreringen.

Det forudsættes, at de bestemmelser, som justitsministeren kan træffe i medfør af § 1, stk. 1 og 2, træffes efter forudgående forhandling med kirkeministeren.

ad §2.

Ved enhver fødsel her i landet skal der i personbogen oprettes et blad for barnet, hvad enten det er levendefødt eller ikke. For et barn, der fødes inden for de anerkendte trossamfunds menigheder, oprettes der et blad på sædvanlig vis; kun med hensyn til anmeldelsen af fødslen gælder der særregler, jfr. § 9.

Personbladet trykkes efter et fastsat skema, jfr. bilag 3, og indrettes til registrering af:

- 1) fødestedet,
- 2) det nøjagtige tidspunkt for fødslen,
- 3) barnets køn,
- 4) hvilket trossamfund barnet skal tilhøre, såfremt det er et anerkendt trossamfund uden for folkekirken,
- 5) barnets familienavn,
- 6) barnets fornavn,
- 7) hvem forældrene er,
- 8) om barnet er bortadopteret, og da hvem adoptanterne er.

De nævnte oplysninger indføres med undtagelse af den under 4) anførte efter den hidtidige ordning i fødsels- og dåbs-

protokollen — i de sønder jyske landsdele i personregistrets fødselsregister —, men derudover skal der i personbogen indføres nogle oplysninger, som efter den hidtidige ordning ikke har været indbefattet under civilstandsregistreringen, og nogle oplysninger, som registreres andetsteds, men som tillige skal indføres på personbladet, således at alle væsentlige oplysninger om personen samles der.

Det gælder således oplysning om:

- 9) indgåelse af ægteskab, der tillige registreres på indgåelsesstedet, enten i den borgerlige ægteskabsstiftende myndigheds ægteskabsbog eller i folkekirkens — eller et anerkendt trossamfunds — kirkebøger,
- 10) opløsning af ægteskab ved skilsmisse eller omstødelse eller ved den anden ægtefælles død eller ved dødsformidningsdom vedrørende den anden ægtefælle.

Endvidere skal der, når en person, for hvem der er oprettet personblad, får et barn, på personbladet indføres oplysning om:

- 11) tid og sted for fødslen og barnets fornavne, samt hvem den anden af forældrene er,
og når en person får bevilling til adoption;
- 12) adoptivbarnets navn og tid og sted for fødslen.

Endelig registreres på personbladet

- 13) den pågældendes død eller dødsformidningsdom vedrørende den pågældende. Dødsfald registreres tillige i en særlig dødsanmeldelsesbog på stedet for dødsfaldets indtræden.

ad § 3:

§ 3 fastslår, hvor anmeldelse af en fødsel skal ske, og dermed hvor barnets personblad skal føres, samt fastsætter frist for anmeldelsen.

Efter den hidtidige ordning skal anmeldelse af en fødsel ske på fødestedet, selv om fødslen finder sted under moderens rent midlertidige ophold i sognet. Denne ordning har givet anledning til nogen kritik, fordi der — efterhånden som det er blevet mere almindeligt at føde på fødeklinikker og hospitaler — i sogne, hvor der findes klinikker eller hospitaler, forekommer uforholdsmæssigt mange tilførsler om fødsler, hvor barnet al-

drig får anden tilknytning til sognet end den, der ligger i selve fødslen.

I forslaget har man valgt at lade moderens bopælskommune på fødselens tidspunkt være afgørende. Der er her større sandsynlighed for, at barnet gennem fortsat ophold i kommunen får nærmere tilknytning til denne end til en kommune, hvor fødslen er foregået under moderens midlertidige ophold. Har moderen ikke bopæl her i landet, anmeldes fødslen på det sted, hvor hun har ophold, eventuelt på fødestedet.

Efter forslaget skal fødslen anmeldes inden en uge. Efter den hidtidige ordning er fristen 2 dage i købstæderne og 8 dage på landet; i de sønderjyske landsdele er fristen en uge, medmindre der er tale om et dødfødt barn eller et barn, der er afgået ved døden under fødslen; i sådanne tilfælde skal anmeldelsen ske senest den følgende søgnedag.

Det må imidlertid anses for praktisk at indføre samme frist over hele landet og i alle tilfælde, og man har fundet en uge for mest passende.

Anmeldelsen skal ske til føreren af personbogen, men under hensyn til de store afstande, der kan forekomme i de største byer, er det bestemt, at justitsministeren kan foreskrive, at anmeldelserne kan afgives til de bestående kordegnekontorer i de tilfælde, hvor personbogen føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning, jfr. § 1. Kordegnen skal indføre anmeldelsen i en særlig bog og straks videresende den til føreren af personbogen.

Da anmeldelsen skal ske skriftligt, jfr. instruksens § 15, er bestemmelsen vel ikke så påkrævet, som den ville være under en ordning, hvor anmeldelse skulle ske ved personligt fremmøde for registreringsmyndigheden; men den har den betydning, at de anmeldelsespligtige, der ønsker det, på det nærmeste kordegnekontor vil kunne få udleveret en anmeldelsesblanket og få bistand ved udfyldelsen af den.

Sker fødslen på et hospital, ved hvilket der er ansat en særlig kordegn, kan anmeldelsen afgives til denne til videre befordring til personbogføreren. Denne bestemmelse vil have betydning ved fødsler på rigshospitalet i København og på den jyske fødselsanstalt i Århus.

ad § 4:

Denne paragraf indeholder bestemmelser om, hvem det påhviler at anmelde en fødsel til personbogen.

Efter den hidtidige ordning påhviler pligten almindeligvis faderen, når der er tale om et ægtebarn. Er han ude af stand til at foretage anmeldelsen, eller drejer det sig om et barn uden for ægteskab, påhviler pligten moderen eller den, der besørger de anliggender, som hun på grund af sin tilstand ikke selv kan besørge. Efter den i de sønderjydske landsdele gældende ordning påhviler pligten:

- 1) faderen til det i ægteskab fødte barn,
- 2) den ved fødslen assisterende jordemoder,
- 3) den ved fødslen assisterende læge,
- 4) enhver anden person, der har været til stede ved fødslen,
- 5) moderen, dog først når hun er i stand dertil.

Anmeldelsespligten indtræder i den anførte rækkefølge. Ved fødsler på offentlige fødselsstiftelser og fødehjem, sygehuse, flængsler og lignende anstalter påhviler pligten udelukkende den pågældende overlæge, forstander eller fængselsinspektør.

Udkastets § 4 følger den uden. for de sønderjydske landsdele hidtil gældende ordning, idet den fastslår, at anmeldelsespligten påhviler faderen til et ægtebarn, og hvis han er ude af stand til at opfylde pligten da moderen. Pligten til at anmelde fødslen af et barn uden for ægteskab påhviler moderen.

Selv om anmeldelsespligten ikke indebærer, at moderen skal give møde hos personbogsføreren, hvad hun i reglen ikke ville være i stand til inden for anmeldelsesfristen, vil der forekomme tilfælde, hvor hun ikke vil kunne opfylde pligten. Hun kan således — f. eks. på grund af sygdom — være ude af stand til at afgive en skriftlig anmeldelse eller befuldmægtige en anden til at foretage anmeldelsen, og det er derfor bestemt, at anmeldelsespligten i sådanne tilfælde skal påhvile dem, der tager sig af moderen og barnet.

For at personbogsføreren skal kunne kontrollere, at anmeldelserne indkommer, skal det fortsat påhvile den jordemoder eller læge, der assisterer ved fødslen, at indgive en anmeldelse herom, jfr. herom instruksens § 27.

ad § 5:

Ved § 18 i forordningen om dåben af 30. maj 1828 er det bestemt, at ethvert barn bør benævnes „ei alene med fornavn, men og med det familie- eller stamnavn, som det

i fremtiden bør bære", og denne bestemmelse er fortolket således, at ægtebørn skal føre faderens familienavn. En bestemmelse som denne hører vel nærmest hjemme i en navnelov, men i mangel af en sådan har man for at opnå en samlet fremstilling af de for civilstandsregistreringen gældende regler fundet det formålstjenligt at medtage en tilsvarende bestemmelse i udkastet. Bestemmelsen skal kun fastslå, hvad der er gældende ret, og det har ikke været hensigten at tage stilling til spørgsmålet om, hvorvidt reglen bør ændres, f. eks. således at et ægtebarn får ret til at føre moderens familienavn; dette spørgsmål må eventuelt løses ved en senere navnelov.

Særlig hjemmel for, at et ægtebarn bærer et andet familienavn end faderen, kan findes i en kgl. bevilling eller et i medfør af lov nr. 89 af 22. april 1904 udfærdiget navnebevis.

Ved § 5, istk. 2, der opretholder de gældende bestemmelser om familienavn for børn uden for ægteskab, sker der den formelle ændring i § 2 i lov nr. 131 af 7. maj 1937 om børn uden for ægteskab og i § 5 i lov nr. 132 af samme dato om ægtebørn, at de anmeldelser, der tidligere i henhold til nævnte bestemmelser skulle afgives til ministerialbogen (personregistret), fremtidig afgives til personbogen. Af lovtekniske grunde bør den nævnte ændring muligt ske ved særlige ændringslove.

ad § 6:

Paragraffen indeholder bestemmelser om anmeldelse til føreren af personbogen om navngivelser og i forbindelse hermed nogle materielle bestemmelser om valget af fornavne, som man af samme grunde som anført ovenfor ad § 5 har fundet det formålstjenligt at medtage i udkastet.

Efter den hidtil gældende ordning findes den eneste begrænsning i forældrenes adgang til frit at bestemme, hvilke fornavne et barn skal have, i dåbsforordningens § 18, der bestemmer, at der ikke må tillægges et barn et upassende fornavn.

I svensk ret findes der en tilsvarende bestemmelse i folkbokføringsförordningens § 17, der fastsætter: „Förnamn som uppenbarligen kan väcka anstöt eller åtlöje må ej i födelse- och dopsbok införas."

Den norske navnelov af 9. februar 1923 bestemmer i § 17: „Som fornavn må ikke velges

- 1) navn, som må befryktes å kunne bli til byrde for den, som bærer det,

- 2) navn, som er i bruk som slektsnavn, og ikke efter sin oprinnelse er et fornavn. Dog kan morens slektsnavn som ugift j velges ved siden af et annet navn."

Hovedsynspunktet må være, at der ikke bør ske nogen indskrænkning i forældrenes ret til at bestemme, hvilke fornavne barnet skal bære, medmindre vægtige grunde taler herfor, og der kan her navnlig være tale om at indføre, visse begrænsninger 1) for at beskytte barnet mod at få tillagt navne, der senere vil være til gene for det, og 2) for at beskytte personer, der bærer et forbeholdt familienavn, mod at navnet benyttes som fornavn („mellemnavn").

ad 1:

Med hjemmel i den forannævnte bestemmelse i dåbsforordningens § 18 har administrationen søgt at følge en linie, hvorefter forældrene foruden de her i landet gængse fornavne kan vælge fornavne, der er i brug i andre lande, som står os nær, eller danne helt nye navne, med mindre nydannelsen er af sådan karakter, at det må antages, at navnet vil give anledning til drillerier i skolen eller ubehageligheder senere i livet. Skønnet kan være vanskeligt, og administrationen har i den senere tid støttet sig til udtalelser fra et i henhold til justitsministeriets skrivelse af 24. august 1948 nedsat sagkyndigt udvalg.

Det har ikke været hensigten ved udkastet at foretage nogen realitetsændring i den bestående tilstand, men man har fundet det rimeligt ved formuleringen af bestemmelsen — i lighed med den norske navnelov — at fremhæve, at det er hensynet til barnet, der skal være afgørende.

ad 2:

Der har hidtil ikke været nogen indskrænkning i adgangen til ved siden af et eller flere egentlige fornavne at tillægge barnet et navn, der er i brug som familienavn.

Denne tilstand har været utilfredsstillende, idet den har bevirket, at beskyttelsen af de forbeholdte familienavne er blevet mindre effektiv. Når en persons familienavn er optaget på den i medfør af lov nr. 89 af 22. april 1904 § 3 udfærdigede fortegnelse over navne, der er unddraget fra tilegnelse ved øvrighedsbevis, kan navnet kun erhverves af andre som familienavn i særlige tilfælde ved kongelig bevilling, men enhver kan tillægge sit barn navnet som fornavn („mellemnavn") i forbindelse med et egentligt fornavn, og da der er en udpræget

tendens til i dagliglivet at anvende karakteristiske fornavne af familienavnsagtig karakter („mellemnavne") som betegnelse for personen frem for den pågældendes mere almindelige familienavn, betyder det i virkeligheden, at der sker krænkelse af den eneret, som de retmæssige indehavere af familienavnet har.

Som det fremgår af foranstående citat af den norske navnelovs § 17, har man i Norge forbudt anvendelsen af familienavne som fornavne med den ene undtagelse, at et barn kan få tillagt moderens pigenavn ved siden af et egentligt fornavn.

Under hensyn til den her i landet ret udbrede navneskik, hvorefter et „mellemnavn" følger en slægt generation efter generation, har man fundet det betænkeligt at fastsætte en lige så rigoristisk regel, men man har søgt at indskrænke de tilfælde, hvor et familienavn kan antages som fornavn, til sådanne, hvor den pågældende slægt har nogen tilknytning til navnet.

Det fastslås som hovedregel, at der ikke må tillægges et barn et navn som fornavn, når det er i brug som familienavn, med mindre det efter sin oprindelse er et fornavn, men der er foreskrevet vidtgående undtagelser fra hovedreglen. Således kan der — ved siden af et egentligt fornavn — tillægges et barn et navn, der bruges som familienavn, såfremt faderen, moderen eller en af barnets bedsteforældre bærer navnet som fornavn („mellemnavn"), eller hvis det er moderens eller en af bedstemødrenes pigenavn.

Hvor det af særlige grunde måtte være rimeligt at imødekomme forældrenes ønske om, at et barn skal bære et familienavn som fornavn i tilfælde, der falder uden for de i loven omtalte, kan tilladelsen fortsat gives ved kongelig bevilling.

Efter den hidtidige ordning er navngivelse i reglen sket i forbindelse med dåben; og kun i tilfælde, hvor barnet ikke ønskedes døbt i folkekirkens tro eller inden for et anerkendt trossamfund, er navngivelsen sket ved anmeldelse til ministerialbogen. I de sønderjydske landsdele sker navngivelse altid ved anmeldelse til personregistret. Fristen for navngivelse er i de sønderjydske landsdele 2 måneder, i de øvrige dele af landet 1 år.

Udkastet foreskriver, at navngivelsen skal ske ved anmeldelse, sammesteds som fødslen er anmeldt; det vil almindeligvis være bos

føreren af personbogen på det sted, hvor moderen ved fødslen havde bopæl; i de tilfælde, hvor personbogen føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning, kan det dog være på kordegnekontoret, jfr. bemærkningerne til § 3, og i de tilfælde, hvor barnet skal opdrages i et anerkendt trossamfunds lære, kan det være hos præsten ved det pågældende trossamfund, jfr. § 9. Anmeldelsen sker samtidig med anmeldelsen af fødslen eller, hvis det ønskes, senere, men da inden en frist, der er fastsat til 4 måneder regnet fra fødslen. Fristen for navngivelse i de sønderjydske landsdele er som foran nævnt 2 måneder, men da der i praksis i nogle tilfælde har været fremsat et berettiget ønske om en noget længere frist, har man ment at burde foreslå fristen sat til 4 måneder.

Det er ved affattelsen af bestemmelsen forudsat, at navngivelsen almindeligvis skal finde sted, inden barnet kan døbes; kun hvor det på grund af barnets sygdom er uforvarsligt at opsætte dåben, kan denne finde sted uden at afvente navngivelse, men da må der uopholdeligt gives meddelelse til personbogsføreren om, hvilke navne barnet er benævnt med i dåben. Der må herom administrativt udfærdiges særlige forskrifter til præsterne.

Medens udkastet iøvrigt forudsætter, at der ikke ved dåben kan tillægges barnet nye fornavne, bestemmes det, at der i tilfælde af voksendåb i folkekirken eller i et anerkendt trossamfund — som hidtil — kan tilføjes et eller flere nye fornavne. Efter den hidtil gældende praksis skal det eller de navne, der tilføjes i dåben, være af egentlig fornnavnsagtig karakter, og det har ikke været hensigten at gøre nogen forandring heri.

Intet af de fornavne, som et barn har fået ved navngivelsen, kan bortkastes ved dåben, hvadenten det drejer sig om barne-dåb eller voksendåb.

ad § 7:

§§ 7 og 8 indeholder bestemmelser om befolkningens pligt til at anmelde dødsfald til føreren af personbogen.

Efter den hidtil gældende ordning skal dødsfald anmeldes til ministerialbogen på det sted, hvor dødsfaldet er indtrådt; i København, Frederiksberg og Gentofte dog på bopælsstedet, såfremt afdøde havde bopæl i den kommune, hvor dødsfaldet ind-

trådte. Dødsfaldet skal tillige anmeldes til skifteretten, og begravelse eller ligbrænding må ikke foretages, før der er forevist attest for anmeldelsen til skifteretten. Formålet med sidstnævnte bestemmelse er at sikre, at skifteretten får underretning om alle dødsfald, således at den kan påse, at der forholdes på lovlig måde med efterladenskaberne, og at de foreskrevne arveafgifter berigtiges.

I de sønderjydske landsdele skal ethvert dødsfald anmeldes til personregistret, og her drager føreren af personregistret omsorg for, at skifteretterne underrettes om alle dødsfald, således at de efterladte ikke har nogen pligt til at underrette skifteretterne.

Da dødsfaldet skal indføres på afdødes blad i personbogen, havde det været mest konsekvent at foreskrive, at dødsfaldet skal anmeldes til føreren af personbogen på det sted, hvor afdødes personblad findes, d.v.s. i den kommune, hvor moderen ved hans fødsel havde bopæl. En sådan ordning vil imidlertid være upraktisk, da dødsfald af hensjni til begravelsens foretagelse må anmeldes inden for en forholdsvis kort frist, og da det undertiden vil kræve nogen undersøgelse, forinden det kan fastslås, hvor afdødes personblad føres. Det er derfor foreskrevet, at dødsfaldet skal anmeldes til føreren af personbogen i den kommune, hvor dødsfaldet er indtruffet. I overensstemmelse med den i de sønderjydske landsdele gældende ordning skal anmeldelsen finde sted senest den efter dødsfaldet følgende søgnedag. Dødsfaldet skal så indføres i en særlig dødsanmeldelsesbog, og føreren af personbogen skal drage omsorg for, 1) at skifteretten underrettes om dødsfaldet, og 2) at oplysning om dødsfaldet bliver tilført afdødes personblad, hvad enten personbladet føres i den kommune, hvor dødsfaldet er indtruffet, eller i en anden kommune. De pårørendes pligt til at anmelde dødsfald til skifteretten bortfalder samtidig, jfr. udkastets § 15, der ophæver §§ 1—3 i skifte-loven. I forhold til den hidtidige uden for de sønderjydske landsdele gældende ordning betyder forslaget en lettelse for befolkningen, der fremtidig kun behøver at anmelde dødsfald til personbogsføreren, medens man tidligere måtte foretage anmeldelse både til sognepræsten og til skifteretten.

For at sikre at alle dødsfald kommer til skifterettens kundskab, foreskrives det, at

ingen præst må medvirke ved en begravelse, og at politiet ikke må udstede attest om, at ligbrænding kan finde sted, forinden det dokumenteres, at dødsfaldet er anmeldt til føreren af personbogen.

Den i paragraffen indeholdte ændring af ligbrændingsloven bør muligt af lovtekniske grunde optages i en særlig ændringslov.

Lovudkastets regler om anmeldelse af dødsfald skal gælde for alle dødsfald, der indtræder efter lovens ikrafttræden uden hensyn til, om afdøde var født før lovens ikrafttræden. I så tilfælde er der intet personblad oprettet for ham, og dødsfaldet registreres da alene i dødsanmeldelsesbogen, jfr. iøvrigt bemærkningerne til § 15.

Med hensyn til anmeldelse af dødsfald blandt medlemmer af de anerkendte trossamfund er der i § 9 foreskrevet særlige regler.

ad § 8:

Paragraffen indeholder bestemmelse om, hvem pligten til at anmelde et dødsfald påhviler.

Efter den hidtil gældende ordning påhviler pligten til at anmelde et dødsfald for skifteretten i henhold til skiftelovens § 1 „afdødes ægtefælle, hvor sådan gives og er nærværende; i andet fald de tilstedeværende myndige arvinger og, hvor sådanne ikke findes, den, hos hvem den afdøde har været til huse, eller de myndige medlemmer af samme husstand."

I de sønderjydske landsdele påhviler pligten familieoverhovedet og — når et sådant ikke findes eller er forhindret — den person, i hvis bolig dødsfaldet har fundet sted. Ved dødsfald i hospitaler og fængsler m. v. påhviler pligten overlægen eller inspektøren.

Udkastets bestemmelser falder ikke helt sammen med nogen af de gældende bestemmelser, men det er fundet mest praktisk at foreskrive, at hvis afdøde efterlader sig en ægtefælle, med hvem han samlevede, påhviler pligten denne og ellers livsarvingerne, og at hvis der hverken findes en ægtefælle eller livsarvinger, der er i stand til at foretage anmeldelsen, påhviler pligten den, der tager sig af begravelsen eller ligbrændingen.

ad § 9:

Paragraffen indeholder nogle særregler angående anmeldelse af fødsler og dødsfald inden for de anerkendte trossamfunds menigheder.

Efter den hidtidige ordning har de anerkendte trossamfund haft deres egen civilstandsregistrering knyttet til trossamfundets kirkebøger. Fødsler og dødsfald anmeldes alene til trossamfundets præster og indføres i samfundets kirkebøger, og attester og udskrifter efter disse har almindelig borgerlig gyldighed.

Denne særordning må imidlertid anses for en væsentlig svaghed ved det hidtil anvendte system, idet den bevirker, at systemet ikke opfylder et af de fundamentale krav, der må stilles til en civilstandsregisterordning, nemlig at der for hvert stedligt område kun findes eet register for registrering af fødsler og dødsfald.

Ved gennemførelsen af den i udkastet foreslåede ordning, hvorefter civilstandsregistreringen løsriveres fra kirkens ministerialbøger og knyttes til en særlig bog, som føres kommunevis enten ved kommunalbestyrelsens foranstaltning eller af en præst i folkekirken, må det anses for udelukket at indrømme de anerkendte trossamfund en lignende særstilling som hidtil.

Det er da også ved § 2 i udkastet bestemt, at der skal oprettes et blad i personbogen for ethvert barn, der fødes her i landet efter lovens ikrafttræden, og det gælder uden hensyn til, om barnets forældre eller en af dem hører til et anerkendt trossamfund.

Forsåvidt angår de kommuner, hvori registrering foretages ved kommunalbestyrelsens foranstaltning, det vil navnlig sige i København, Frederiksberg og Gentofte og i de større købstæder, ville der ikke fra trossamfundenes side med rette kunne indvendes noget imod en ordning, hvorefter anmeldelse af fødsler og dødsfald skete direkte til føreren af personbogen. Men hvis der på de steder, hvor personbogen føres af sognepræsten, findes en menighed inden for et anerkendt trossamfund, forekommer det rimeligt, såvidt det må skønnes forsvarligt, at tage hensyn til en eventuel modvilje hos menighedens medlemmer imod at skulle henvende sig til folkekirkens præst om fødsler og dødsfald, navnlig når det tages i betragtning, at registrering af disse forhold hidtil har været foretaget af menighedens egen præst.

Efter udkastet kan anmeldelse af en fødsel ske til et anerkendt trossamfunds præst i tilfælde, hvor barnet skal opdrages i trossamfundets lære, forudsat at der på det sted, hvor anmeldelse normalt skal ske — den kommune, hvor moderen på fødselens tids-

punkt er bosat — findes en anerkendt menighed inden for trossamfundet. Det påhviler så præsten at indføre anmeldelsen i en særlig fødselsanmeldelsesbog og videresende anmeldelsen til føreren af personbogen til indførelse i denne.

Udkastet tager ikke stilling til spørgsmålet om, hvornår et barn kan opdrages i et anerkendt trossamfunds lære. Almindeligvis må det kræves, at begge forældrene tilhører trossamfundet, eller at en af dem tilhører trossamfundet, og der derhos enten ved ægteskabets indgåelse er truffet bestemmelse om, at eventuelle børn skal opdrages i trossamfundets lære, jfr. § 18 i lov nr. 276 af 30. juni 1922 om ægteskabs indgåelse og opløsning, eller der senere tilvejebringes samtykke hertil fra den anden ægtefælle.

Anmeldelse af dødsfald kan, når afdøde tilhørte et anerkendt trossamfund, under tilsvarende vilkår ske til dettes præst. Præsten indfører anmeldelsen i en særlig bog og videresender den til føreren af personbogen på dødsstedet, som indfører anmeldelsen i dødsanmeldelsesbogen, underretter skifteretten og drager omsorg for tilførsel om dødsfaldet til afdødes personblad, såfremt et sådant er oprettet.

Fødsels- og dødsattester med borgerlig gyldighed kan kun udstedes efter personbogen — for dødsattesters vedkommende dog tillige efter den af personbogsføreren førte dødsanmeldelsesbog — og attester og udskrifter, der udstedes på grundlag af trossamfundets bøger, vil bortset fra vielsesattester fremtidig være uden borgerlig gyldighed.

ad § 10:

Under den bestående ordning har det ofte været følt som en mangel, at der for personer, der er født og døbt eller navngivet i udlandet, men som senere har taget bopæl her i landet, ikke findes nogen tilførsel til de danske ministerialbøger. Det er navnlig kommet frem, hvor de pågældende her i landet er blevet legitimerede ved forældrenes efterfølgende ægteskab eller blevet bortadopteret eller har opnået navneforandring, forhold, der normalt tilføres ministerialbogen på føde- og dødsstedet. I nogle tilfælde har tilførsel om sådanne forhold kunnet ske til civilstandsregistret på fødestedet i vedkommende fremmede land, men i mange tilfælde har der ikke foreligget nogen mulighed herfor.

Endvidere har det ofte været af betydning

for de pågældende at opnå, at fødsel og dåb eller navngivelse blev indført i en dansk kirkebog, selv om der ikke var tale om legitimation, adoption eller navneforandring, idet de herved kunne blive i stand til at skaffe sig attester eller udskrifter efter ministerialbogen som identitetspapirer. Det har nemlig ofte vist sig umuligt for personer, som har mistet deres identitetspapirer, at få nye attester fra fødestedet i udlandet, et forhold, der er blevet mere almindeligt, efter at krigen har medført, at civilstandsregistrene mange steder er blevet ødelagt, og at forbindelsen mellem landene er blevet vanskeligere.

Efter udkastet kan justitsministeren bestemme, at der skal oprettes en personbog for hele landet, omfattende personer — danske eller udlændinge — der er født i udlandet, men som senere har taget bopæl eller fast ophold her i landet. Ved oprettelsen af en sådan bog vil den nævnte mangel være afhjulpet for de personers vedkommende, som er i besiddelse af en legitimation, som skønnes tilstrækkelig som grundlag for indførsel i en dansk registreringsbog.

ad § 11:

Efter den gældende ordning afholdes udgifterne ved anskaffelse af kirkebøgerne af vedkommende kirkes midler. Sognepræsten afholder omkostningerne ved anskaffelse af attestblanketter og oppebærer til gengæld gebyret for udstedelse af attester i de tilfælde, hvor sådant gebyr skal erlægges.

I de sønderjydske landsdele afholder statskassen udgifterne ved anskaffelse af registre og af blanketter til udskrifter og attester. løvrigt påhviler omkostningerne ved registrenes førelse vedkommende kommunes kasse. Gebyrerne for udskrifter og attester tilfalder kommunens kasse.

Efter udkastet skal udgifterne ved anskaffelse af bøgerne og blanketter til udskrifter og attester og lignende afholdes af statskassen.

De foreskrevne gebyrer tilfalder personbogsføreren, medmindre personbogen føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning; i så fald tilfalder gebyrerne kommunen, som afholder omkostningerne ved registrenes førelse.

ad § 12:

Ligesom det hidtil har været tilfældet, må størstedelen af bestemmelserne om civil-

standsregistrering udfærdiges administrativt, idet detailreglerne må anses for uegnede til optagelse i en lov. Som følge heraf er der i udkastets § 12 givet administrationen hjemmel til at udfærdige de nærmere bestemmelser om personbogens indretning og førelse m. v. Et udkast til sådanne administrative bestemmelser er vedføj et som bilag 2.

ad §§ 13 og 14:

§ 13 fastsætter bødestraf for overtrædelse af bestemmelserne i §§ 3, 4, 6, 7 og 8, jfr. § 9, om de privates pligt til at anmelde henholdsvis fødsel, navngivelse og dødsfald til føreren af personbogen. I medfør af retsplejelovens § 721 vil sagerne være at behandle som politisager.

§ 14 indeholder hjemmel for disciplinært at ikende føreren af personbogen en advarsel eller en bøde på indtil 200 kr., såfremt han udviser forsømmelighed eller uorden vedrørende de ham påhvilende pligter med hensyn til bogernes førelse m. m. Ligeledes kan der ikendes en kordegn eller en præst ved eller en forstander for et anerkendt trossamfund advarsel eller bøde for forsømmelighed eller uorden med hensyn til de pligter, der påhviler ham ifølge loven, det vil for kordegens vedkommende sige modtagelse af anmeldelser om fødsler og navngivelser, bogføring af anmeldelserne og videresendelse af dem til personbogsføreren, jfr. § 3, og for en præst ved eller en forstander for et anerkendt trossamfund tilsvarende funktioner med hensyn til anmeldelser af fødsler, navngivelser og dødsfald blandt menighedens medlemmer, jfr. § 9.

ad § 15:

Paragraffen indeholder bestemmelser om ikrafttræden af den nye ordning og ophævelse af bestemmelserne vedrørende den hidtidige.

Ved afgørelsen af spørgsmålet om den nye ordnings ikrafttræden har man haft valget imellem straks at gøre ordningen fuldt ud effektiv ved at oprette personblade for samtlige her i landet fødte personer, der er i live på ikrafttrædelsesdagen, eller kun at lade den nye Ordning gælde personer, der fødes efter lovens ikrafttræden. Hvis den første mulighed skulle realiseres, ville det medføre

et arbejde af meget stort omfang og meget betydelige udgifter, og man har derfor fundet det rigtigst at foreslå, at ordningen kun skal gælde personer, der fødes efter lovens ikrafttræden, selv om dette medfører den betydelige ulempe, at der i en overgangstid på ca. 100 år gælder to registreringssystemer, det gamle for personer, der blev født før lovens ikrafttræden, og det nye for personer, der er født efter dette tidspunkt, og væsentlige dele af den nye ordning vil først komme i anvendelse en årrække efter lovens ikrafttræden. Således vil bestemmelserne om, at ægteskabs indgåelse og opløsning skal noteres på personbladet, først bhVe anvendt ca. 18 år efter lovens ikrafttræden. Det samme gælder bestemmelsen om, at der på forældres personblad skal noteres oplysning om deres børn.

Den gradvise ikrafttræden af ordningen har på den anden side den fordel, at overgangen til det nye system vil medføre færre vanskeligheder for førerne af personbøgerne.

Bestemmelserne om anmeldelse til personbogsførerne af dødsfald har man dog ment bør finde anvendelse på alle dødsfald, der indtræffer efter lovens ikrafttræden uden hensyn til, om der for afdøde er oprettet personblad eller ikke. Begrundelsen herfor er, at det fremtidig skal påhvile førerne af personbøgerne at give skifteretterne meddelelse om dødsfald, samtidig med at afdødes pårørende fritages for den tilsvarende pligt, og af praktiske grunde vil en ordning, hvorefter de pårørende snart havde pligt til at anmelde dødsfaldet til skifteretten og snart ikke, alt efter om afdøde var født før eller efter denne lovs ikrafttræden, være uanvendelig.

§ 15 ophæver med virkning for de tilfælde, hvor de nye regler kommer til anvendelse, de bestemmelser, hvorpå den tidligere ordning hvilede, derunder navnlig de borgerlige bestemmelser i dåbsforordningen af 30. maj 1828, skiftelovens §§ 1—3 om anmeldelse af dødsfald for skifteretten og de for Sønderjylland gældende særbestemmelser.

ad § 16:

Efter forhandling med det færøske hjemmestyre kan ordningen sættes i kraft på Færøerne, eventuelt med ændringer der måtte anses for hensigtsmæssige.

Udkast til instruks om førelse af personbøger m. v.

I medfør af § 12 i lov af. om registrering af fødsler og dødsfald m. v. fastsættes herved følgende regler vedrørende personbøgernes førelse m. v. Reglerne om anmeldelse og registrering af fødsler og navngivelser, om ændringer i og tilføjelser til sådanne registreringer og om registrering af ægteskaber og adoptioner kommer kun til anvendelse med hensyn til personer, der fødes efter den 31. december 19. ... For så vidt de nye regler herefter ikke kommer til anvendelse, har det sit forblivende ved de hidtil gældende bestemmelser.

Kapitel I.

Almindelige bestemmelser.

§ 1-

Personbogen føres i to eksemplarer. I København, Frederiksberg og Gentofte kommuner og i de købstæder, der omfatter flere sogne, føres begge eksemplarer ved kommunalbestyrelsens foranstaltning. Det samme gælder i andre tilfælde, hvor justitsministeriet måtte træffe bestemmelse derom.

I alle andre tilfælde føres hovedeksemplaret af personbogen af sognepræsten. Såfremt der inden for en kommune findes flere sogne eller dele af sogne, føres personbogen af den af sognepræsterne, som kirkeministeriet udpeger dertil.

I de tilfælde, hvor hovedeksemplaret af personbogen føres af sognepræsten, føres duplikateksemplaret af kordegnen eller kirkebylæreren under sognepræstens tilsyn.

§ 2-

De to eksemplarer skal med mellemrum på ikke over 3 måneder konfereres med hinanden for så vidt angår de siden sidste konference anlagte personblade.

Efter konferencen gives der begge eksemplarer påtegning om denne.

§ 3.

Begge eksemplarerne af personbogen skal, hvor det er muligt, opbevares i brand-sikre rum. De må ikke være under samme tag nogen nat, medmindre tilladelse hertil er meddelt vedkommende sognepræst af kirkeministeriet eller vedkommende kommunalbestyrelse af justitsministeriet.

§ 4.

Til hvert eksemplar af personbogen føres et efter begyndelsesbogstaverne i familienavnene alfabetisk ordnet navneregister efter kartotekssystem.

Hvert kartotekskort skal indeholde den pågældendes fulde navn og fødselsdag og -år og en henvisning til det sted i personbogen, hvor hans blad befinder sig, angivet ved årgang og sidetal.

Hvor særlige grunde taler derfor, kan justitsministeriet tillade, at der kun føres register til hovedeksemplaret af personbogen.

I alle tilfælde, hvor føreren af personbogen modtager meddelelse om ændring af familienavn eller fornavn for en person, der er indført i personbogen, nedsættes der i registret et nyt kort lydende på det nye navn. Det oprindelige kort forbliver uændret i registret.

§ 5-

Enhver anmeldelse til personbogen skal ske skriftligt og underskrives af anmelderen. Den skal snarest muligt indføres i personbogen og derefter ufortøvet tilstilles føreren af duplikateksemplaret til indførelse i dette. Er duplikateksemplaret afleveret til landsarkivet, sendes anmeldelsen dertil. Med påtegning om indførelsen tilbagesendes anmeldelsen til føreren af hovedeksemplaret til arkivering.

Personbogen skal føres med omhu og nøjagtighed. Tilførslerne skal ske med det af undervisningsministeriet til brug i statens tjeneste autoriserede blæk klasse I og med så tydelig skrift, at det tilførte altid med lethed kan læses.

§ 7.

Der må ikke anvendes forkortelser af personnavne eller stednavne. Månederne må ikke angives ved hjælp af tal, men skrives fuldt ud med bogstaver. Fødselsdatoen skrives i rubrik 2 på personbladet såvel med bogstaver som med tal.

o.

Der må under ingen omstændigheder foretages nogen radering eller anden fjernelse, f. eks. ved kemiske midler, af det, der een gang er skrevet.

I tilfælde, hvor der foretages overstregning, må denne finde sted på en sådan måde, at det tydeligt kan ses, hvad der har stået.

§ 9.

Bortset fra berigtigelser af åbenlyse fejlskrifter, der rettes under selve indførelsen, må ændringer af det personbogen tilførte kun ske i tilfælde, hvor der i nærværende instruks er udtrykkelig hjemmel derfor, eller hvor der foreligger tilladelse dertil fra vedkommende tilsynsmyndighed.

§ 10.

I de tilfælde, hvor det i det følgende er foreskrevet, at fødselsattest skal forevises, træder dåbsattest i stedet for fødselsattest, for så vidt den pågældende er født, før lov nr. ... af er trådt i kraft, og døbt.

Er den pågældende ikke døbt, men navngivet, træder en navneattest i stedet for fødselsattest.

Såfremt den pågældende er født i de sønderjydske landsdele den 1. oktober 1874 eller senere, men før lov nr. ... af er trådt i kraft, anvendes dog en på grundlag af personregistre udstedt fødselsattest.

§ 11.

Personbøgerne, fødselsanmeldelsesbøgerne (§ 13) og dødsanmeldelsesbøgerne (§ 63) er ikke offentligt tilgængelige.

Førerne af personbøgerne, fødselsanmeldelsesbøgerne og dødsanmeldelsesbøgerne må ikke give oplysning om indholdet af bøgerne udover, hvad der er fastsat i kapitel X i denne instruks. Overtrædelse heraf straffes i henhold til borgerlig straffelovs § 152.

Såfremt førerne af personbøgerne udviser forsømmelighed eller uorden med hensyn til bøgernes førelse eller andre dem som personbøgførere påhvilende pligter, kan der — såfremt strengere straf ikke er for skyldt efter den almindelige lovgivning — pålægges bøder af indtil 200 kr., hvis sagen ikke afgøres med en advarsel.

Kapitel II.

Anmeldelse af fødsel og navngivelse.

§ 12.

Enhver fødsel skal, uanset om barnet er dødfødt eller død under fødslen, inden en uge anmeldes til føreren af personbogen på det sted, hvor moderen ved fødslen havde bopæl eller i mangel af bopæl ophold. Havde moderen ikke bopæl eller ophold her i landet, sker anmeldelsen til personbogen på fødestedet.

§ 13.

I de tilfælde, hvor personbogen føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning, kan anmeldelse om fødsel ske til kordegnen i det sogn, hvor moderen ved fødslen havde bopæl eller ophold, eller — såfremt moderen ikke havde bopæl eller ophold her i landet — til kordegnen i fødesognet. Såfremt fødslen finder sted på et hospital, ved hvilket der er ansat særlig kordegn, kan fødselsanmeldelsen afgives til denne.

Kordegnen indfører straks anmeldelsen i en fødselsanmeldelsesbog.

Med hensyn til tilførslen til fødselsanmeldelsesbogen gælder bestemmelserne i §§ 6—9 og 18—26.

Samme dag indsendes anmeldelsen til føreren af personbogen.

§ 14.

Er barnet ægtebarn, påhviler det faderen at drage omsorg for, at anmeldelsen finder sted. Er han ude af stand dertil, påhviler pligten moderen. For barn uden for ægteskab påhviler pligten moderen.

Er begge forældrene, eller ved barn uden for ægteskab moderen, ude af stand til at drage omsorg for, at anmeldelsen finder sted, påhviler pligten dem, der tager sig af barnet og moderen.

§ 15.

Anmeldelsen skal afgives på dertil fastsatte blanketter, der udleveres uden betaling.

Såfremt anmeldelsen på noget punkt giver anledning til tvivl, eller hvis den ikke er ledsaget af de foreskrevne attester, kan føreren af personbogen (eller kordegnen) tilsige anmelderen til ved personligt fremmøde at berigtige forholdet.

§ 16.

Såfremt barnet er ægtebarn, skal forældrenes fødselsattester og vielsesattest forevises ved anmeldelsen.

For barn uden for ægteskab skal moderens fødselsattest forevises.

Forevisning af attesterne er dog uforuden, for så vidt personbogsføreren ved eftersyn af de hos ham beroende bøger kan skaffe sig de fornødne oplysninger.

§ 17.

Indførslerne i personbogen sker under fortløbende numre inden for hvert kalenderår og i den orden, hvori anmeldelserne fremkommer.

Tilførsler om fødsler, der anmeldes efter årets udgang, indgår i næste års rækkefølge, selv om fødslen er indtruffet før årsskiftet.

§ 18-

Ved anmeldelsen af fødslen indføres i rubrik 1 på personbladet oplysning om fødestedet. Fødestedet angives i København og købstæderne ved gade, husnummer, sogn og byens navn. Uden for købstæderne angives fødestedet ved gade og husnummer, hvor sådant findes, eventuelt ved den pågældende ejendoms navn, samt ved angivelse af by, sogn, kommune, herred og amt.

Endvidere indføres oplysninger om det nøjagtige tidspunkt for fødslen samt barnets køn.

Ved flerfødsler skal hvert barn have sit personblad, og det må iagttages, at tidspunktet for fødslen angives så nøjagtigt, at tidsfølgen for de forskellige fødsler tydeligt fremgår.

§ 19.

Er barnet ægtebarn, udfyldes for ældrerubrikken straks med forældrenes fulde navn, stilling, bopæl, fødselsår og -dag, fødested og tid og sted for vielsen.

For barn uden for ægteskab udfyldes forældrerubrikken med moderens fulde navn, stilling, bopæl, fødselsår og -dag og fødested. Det bør derhos oplyses, om faderskabet er fastslået, idet der i bekræftende fald skal forevises dokumentation herfor. Faderskabet dokumenteres ved forevisning af udskrift af den politiprotokol — i København overpræsidiets protokol — eller retsbog, til hvilken faderskabet er anerkendt, eller ved udskrift af en dom, hvorved faderskabet — ikke blot bidragspligten — er fastslået. Hvis faderskabet er fastslået, tilføres der forældrerubrikken oplysning om faderens fulde navn, stilling, bopæl, fødselsår og -dag og fødested og anmærkningsrubrikken oplysning om, hvilken dokumentation for faderskabet der har været forevist.

§ 20.

Med hensyn til spørgsmålet, om et barn er ægtebarn eller ikke, gælder bestemmelserne i §§ 1, 2 og 4 i lov nr. 132 af 7. maj 1937 om ægtebørn*).

*) Lov nr. 132 af 7. maj 1937 §§ 1, 2 og 4 lyder således:

§ 1: Ægtebørn er børn af forældre, som på avlingstiden levede i eller senere har indgået ægteskab med hinanden, selv om ægteskabet forinden barnets fødsel er ophævet ved død eller skilsmisse, og selv om ægteskabet omstødes.

§ 2, stk. 1: Fødes et barn, medens moderen er gift, eller efter at hendes ægteskab er ophørt, på en sådan tid, at barnet kan være avlet under ægteskabet, anses barnet som barn af ægtemanden, medmindre det godtgøres, at han ikke kan være fader til barnet.

§ 2, stk. 2: Denne regel gælder dog ikke, hvis ægtefællerne på avlingstiden levede separeret eller faktisk adskilt, medmindre det godtgøres, at de inden for avlingstiden har haft samleje med hinanden.

§ 4: Fødes et barn, medens moderen er gift, eller efter at hendes ægteskab er ophørt, på en sådan tid, at barnet må være avlet forinden ægteskabet, anses barnet som barn af ægtemanden, medmindre der rejses sag efter retsplejelovens § 456 q, stk. 1, til fastslåelse af faderskabet til barnet, og ægtemanden ikke ved denne sag bliver anset som fader til barnet. Bliver ægtemanden anset som

Anmeldes barnet som ægtebarn, skal anmeldelsen tages til følge, såfremt moderen ved barnets fødsel var gift. Det samme gælder, **når** hun på avlingstiden eller senere har været gift, selv om ægteskabet er opløst før fødslen.

Anmeldes barnet som barn uden for ægteskab, skal det dog indføres i personbogen som ægtebarn, og moderen eller ægtemanden henvises **til** at anlægge faderskabssag, såfremt moderen på avlingstiden var gift, medmindre det oplyses, at hun var separeret eller levede adskilt fra sin ægtefælle.

Anmeldes barnet som barn uden for ægteskab i tilfælde, hvor moderen efter avlingstiden, men inden fødslen har indgået ægteskab, skal barnet dog indføres som ægtebarn, og moderen eller ægtemanden henvises til at anlægge faderskabssag.

§ 21.

Straks ved anmeldelsen af fødslen udfyldes rubrikken for familienavnet.

Er barnet ægtebarn, skal det have faderens familienavn. Hvis det har ældre søskende, der før deres 18. år efter ansøgning fra forældrene har fået navneforandring ved bevilling eller øvrighedsbevis, skal barnet dog have samme navn som disse. Bevillingen eller øvrighedsbeviset skal da forevises, og det noteres i anmærkningsrubrikken, hvornår og af hvem bevilling eller øvrighedsbevis er udfærdiget.

Er det et barn uden for ægteskab, skal det have moderens familienavn (pigenavn). Er faderskabet fastslået, jfr. § 19, stk. 2, skal barnet dog have faderens familienavn, hvis begæring derom fremsættes af den, der har forældremyndigheden over barnet, hvad moderen i reglen har.

§ 22.

Som familienavn må kun anføres et enkelt navn, to navne forbundet med bindestreg eller et navn i forbindelse med en præposition som „de“, „von“ eller lignende.

§ 23.

Er det ved anmeldelsen af fødslen bestemt, hvilket fornavn barnet skal have, udfyldes rubrikken for fornavne straks.

I modsat fald skal navngivelse ske inden udløbet af 4 måneder fra fødslen. Føreren af personbogen skal holde sagen i erindring, således at den opføres på en særlig erindringsliste, hvorfra den først udslettes, når anmeldelse af fornavnet har fundet sted. Har anmeldelse ikke fundet sted inden den foreskrevne frist, og fremkommer den ikke efter påmindelse, sendes sagen til politimesteren — i København politidirektøren —, der foretager det fornødne til anmeldelsens afgivelse.

Anmeldelsen skal afgives på dertil fastsatte blanketter, der udleveres uden betaling.

Barnedåb kan i almindelighed ikke finde sted, før barnet er navngivet til personbogen, og der kan ikke ved dåben tillægges barnet nye navne. I tilfælde, hvor det på grund af barnets sygdom ville være uforvarligt at opsætte dåben, kan dåben finde sted, uanset at barnet ikke er navngivet forinden. Føreren af ministerialbogen på dåbsstedet sender da snarest muligt føreren af personbogen, i hvilken barnets fødsel er indført, meddelelse om, hvilke navne barnet har fået ved dåben. Ved indførelsen af navnene i personbogen tilføres der anmærkningsrubrikken bemærkning om, at navnene er tillagt ved dåb. Der kan ikke ved senere anmeldelse til personbogen foretages nogen ændring i de ved dåben tillagte navne.

§ 24.

Den eller de, der har forældremyndigheden over et barn, har ret til at bestemme dets fornavn og pligt til at foretage anmeldelse herom.

Drejer det sig om et ægtebarn, tilkommer forældremyndigheden forældrene i forening, hvis de begge er i live, medmindre der af overøvrigheden eller med dennes samtykke eller ved dom er truffet anden bestemmelse. Over et barn uden for ægteskab tilkommer forældremyndigheden moderen, medmindre der af overøvrigheden eller med dennes samtykke er truffet anden bestemmelse. Er barnet bortadopteret, tilkommer forældremyndigheden adoptanterne. Er barnet under offentlig forsorg, tilkommer forældremyndigheden børneværnet, der forinden navngivelsen vil forhandle med barnets forældre.

Foretages navngivelsen af en af forældrene til et ægtebarn eller af moderen til et barn uden for ægteskab, udkræves ingen dokumentation for den pågældendes ret til at bestemme fornavnet. Har den, der navngiver barnet, adopteret det, og er der tilført personbladet oplysning herom, gælder det samme. I andre tilfælde må den pågældende godtgøre, at han har forældremyndigheden, hvorved bemærkes, at en overdragelse af forældremyndigheden til andre end en offentlig myndighed eller en af de med offentlig anerkendelse virkende foreninger for børneforsorg kun er gyldig, når den er godkendt af overøvrigheden.

§ 25.

Som fornavn må ikke vælges et navn, der må antages at kunne blive til byrde for barnet. Der må således ikke gives en dreng et pigenavn eller omvendt, ligesom upassende eller lattervækkende navne må undgås. Barnet må ikke få samme fornavn som en ældre broder eller søster, der er i live, medmindre der tillægges det mindst et yderligere fornavn.

Ej heller må der som fornavn tillægges barnet et navn, der er i brug som familienavn, medmindre det efter sin oprindelse er et fornavn. Det er dog tilladt i forbindelse med et egentligt fornavn at tillægge barnet moderens eller en af bedstemødrenes pigenavn eller et navn, der vel er i brug som familienavn, men som bæres af en af forældrene eller bedsteforældrene som fornavn.

I tvivlstilfælde vil spørgsmålet være at forelægge for justitsministeriet.

§ 26.

Er et barn dødfødt eller død under fødslen, sker der tilførsel om fødslen som for levende født barn, og i rubrik 13 a anføres, at barnet er dødfødt eller død under fødslen.

Ved anmeldelsen skal forevises en af en læge udstedt dødsattest eller på landet en af en jordemoder udstedt anmeldelse om et dødfødt barn.

§ 27.

Føreren af personbogen modtager fra den jordemoder eller læge, der har assisteret ved fødslen, en meddelelse om denne. Meddelelsen afgives inden en uge efter fødslen på en dertil godkendt blanket.

Såfremt enten anmeldelse fra forældrene eller anmeldelse fra jordemoder eller læge udebliver, og sagen ikke berigtiges efter påmindelse, sendes den til politimesteren - i København politidirektøren — til videre foranstaltning.

Er der uoverensstemmelse mellem angivelserne i jordemoderens eller lægens anmeldelse og forældrenes anmeldelse, må forholdet søges nærmere oplyst, eventuelt ved politiets hjælp.

Såfremt der er uoverensstemmelse vedrørende angivelsen af, om barnet er ægtebarn, forelægges sagen altid politimesteren, i København overpræsidenten.

§ 28.

Såfremt der for barnets forældre er oprettet personblade, påhviler det føreren af personbogen at drage omsorg for, at fødslen bliver noteret der, jfr. kapital VI.

Sker navngivelsen ikke samtidig med fødselsanmeldelsen, påhviler det føreren af personbogen at drage omsorg for, at der sker supplerende tilførsel om navngivelsen på forældrenes personblade, og hvis barnet er bortadopteret tillige på adoptanternes personblade, jfi. § 53 og § 45, stk. 2.

Kapitel III.

Senere ændring af eller tilføjelse til tilførslerne om fødsel og navn.

§ 29.

Ændring i tilførslerne angående tid og sted for fødslen og barnets køn kan kun ske med tilladelse fra justitsministeriet.

§ 30.

Angivelsen af forældrenes stilling og bopæl kan ikke ændres, selv om forældrene senere får anden stilling eller bopæl.

§ 31.

Opnår forældrene eller en af dem navneforandring, kan det nye navn anføres i forældr rubrikken efter begæring og mod forevisning af hjemmelen for navneforandringen.

I anmærkningsrubrikken tilføres oplysning om, hvori den foreviste hjemmel består.

§ 32.

Viser det sig, at forældr rubrikken er fejlagtigt udfyldt med ukorrekt stavemåde af navnene eller med fejlagtig angivelse af tid og sted for forældrenes fødsel eller vielse, kan føreren af personbogen foretage rettelse på grundlag af forevist fødselsattest, henholdsvis vielsesattest.

§ 33.

Såfremt der vedrørende et barn, der er tilført personbogen som ægtebarn, fremkommer dokumentation for, at ægtemanden ikke er fader til det, overstreges faderens navn i forældr rubrikken, og der tilføjes en henvisning til anmærkningsrubrikken, hvor det anføres, hvilken dokumentation der er forevist.

Dokumentationen kan bestå i en meddelelse fra overpræsidenten i København eller fra en politimester eller i en domsudskrift.

Samtidig ændres barnets familienavn i overensstemmelse med de for navngivelse af børn uden for ægteskab gældende regler, jfr. § 21, stk. 3.

Det påhviler derhos føreien af barnets personblad at drage omsorg for, at der sker ændring i tilførslen om fødslen og navnet på forældrenes personblade, jfr. § 55.

§ 34.

Modtager føreren af personbogen meddelelse fra overpræsidenten i København eller fra en politimester om, at faderskabet til et barn, der er indført i personbogen som barn uden for ægteskab, er fastslået, indføres faderens fulde navn, stilling, bopæl, fødselsår og -dag og fødested i forældr rubrikken, og i anmærkningsrubrikken tilføres der oplysning om datoen for og udstederen af den pågældende meddelelse.

Det påhviler føreren af barnets personblad at drage omsorg for, at barnets fødsel noteres på faderens personblad, og at faderens navn tilføjes tilførslen på moderens personblad, jfr. § 54.

Der skal ikke uden begæring foretages nogen ændring af barnets familienavn på grundlag af faderskabsmeddelelsen, medmindre forældrene har indgået ægteskab med hinanden, således at barnet er legitimeret, jfr. § 35.

Overpræsidenten og politimestrene giver meddelelse til personbogen om afslutningen af en faderskabssag, selv om sagen sluttes, uden at faderskab fastslås, men der må i et sådant tilfælde alene tilføres personbogens anmærkningsrubrik en bemærkning om, at faderskab ikke er fastslået samt en henvisning til overpræsidentens eller politimesterens skrivelse. Der må ikke tilføres personbogen nogen oplysning om, hvem der eventuelt er anset som bidragspligtig, eller hvem moderen har udlagt som fader.

§ 35.

Indgår moderen til et barn uden for ægteskab, for hvis vedkommende faderskabet er fastslået, ægteskab med faderen, bliver barnet ægtebarn, og når føreren af barnets personblad modtager underretning om ægteskabet, jfr. § 49, stk. 2, tilføres der forældrerubrikken oplysning om tid og sted for vielsen.

Samtidig ændres barnets familienavn til faderens familienavn, medmindre barnet i forvejen har dette.

Bærer barnet moderens navn som familienavn, kan det på begæring fra forældrene bibeholde dette som fornavn.

§ 36.

Hvis moderen til et barn uden for ægteskab, for hvis vedkommende faderskabet ikke er fastslået, indgår ægteskab med en mand, der er anset som bidragspligtig til barnet, og ægtemanden afgiver skriftlig anmeldelse om, at han anerkender barnet som sit, bliver barnet ægtebarn.

Ved anmeldelsen, der skal ske til føreren af personbogen på det sted, hvor barnets personblad føres, skal forevises vielsesattest, fødselsattest for ægtemanden og bidragsresolution eller anden dokumentation for bidragspligten.

Ægtemandens fulde navn, stilling, bopæl, fødselsår og -dag og fødested samt tid og sted for vielsen indføres i forældrerubrikken, og i anmærkningsrubrikken tilføjes bemærkning om den foreviste dokumentation.

Samtidig ændres barnets familienavn til ægtemandens familienavn.

Bærer barnet moderens navn som familienavn, kan det på begæring af forældrene bibeholde dette som fornavn.

Det påhviler derhos føreren af barnets personblad at drage omsorg for, at barnets fødsel og navn indføres på ægtemandens personblad, jfr. § 56, og at der ved tilførslen om barnets fødsel på moderens personblad sker tilføjelse om, at manden er fader til barnet.

§ 37.

Bortset fra de i §§ 9 og 31—36 nævnte tilfælde må der ikke uden justitsministeriets samtykke foretages ændring af eller tilføjelse til forældrerubrikken.

§ 38.

Ændres en persons familienavn ved kongelig bevilling eller ved øvrighedsbevis, vil den bevilgende myndighed underrette føreren af personbogen herom. Familienavnet

overstreges da, og det nye familienavn anføres i stedet, medens der i anmærkningsrubrikken tilføjes en bemærkning om hjemmelen for ændringen.

§ 39.

For et barn, der er tilført personbogen som barn uden for ægteskab, vil familienavnet iøvrigt være at ændre i følgende tilfælde:

1) når faderskabet fastslås efter barnets fødsel og den, der har forældremyndigheden over barnet, fremsætter skriftlig begæring om, at barnet skal føre faderens familienavn, (jfr. §§ 24 og 19 vedrørende dokumentation henholdsvis for forældremyndighed og faderskab),

2) når forældremyndigheden over barnet, efter at faderskabet er fastslået, med overøvrighedens godkendelse bliver overført fra den ene af forældrene til den anden, og sidstnævnte skriftligt begærer barnet tillagt sit familienavn og foreviser dokumentation for forældremyndighedens overførelse,

3) når et barn, med hensyn til hvilket faderskabet er fastslået, efter sit 18. år, men inden sit 22. år fremsætter skriftlig begæring om at få ændret sit familienavn til den anden af forældrenes familienavn. Såfremt barnet er under 21 år, må der vedlægges skriftligt samtykke fra den af forældrene, der før barnets 18. år havde forældremyndigheden,

4) når moderen til et barn uden for ægteskab har indgået ægteskab med en anden end barnets fader, og stedfaderen ved skriftlig anmeldelse tillægger barnet sit familienavn samt foreviser sin fødselsattest og vielsesattest. Er barnet over 18 år, skal anmeldelsen være ledsaget af dets samtykke. Er barnet under 18 år, skal anmeldelsen være ledsaget af moderens samtykke, og hvis hun ikke har forældremyndigheden, tillige af samtykke fra dennes indehaver. Hvis barnet har fået faderens navn, må der endvidere foreligge samtykke fra denne eller tilladelse fra overøvrigheden på barnets opholdssted.

Bærer barnet forinden navneforandringen moderens navn som familienavn, kan det bibeholde dette som fornavn, når der fremsættes begæring herom, i de under 1, 2 og 4 nævnte tilfælde af forældremyndighedens indehaver og i det under 3 nævnte tilfælde af barnet selv.

Ved tilførsel til personbogen i henhold til foranstående bestemmelser anføres det i anmærkningsrubrikken, hvem der har fremsat begæringen om navneforandringen. I det under 4 nævnte tilfælde anføres stedfaderens stilling og fulde navn sammesteds.

§ 40.

Bortset fra de i §§ 9, 33, 35, 36, 38 og 39 omhandlede tilfælde må familienavnet kun ændres med justitsministeriets samtykke.

§ 41.

Såfremt der ved voksendåb i folkekirken eller i et anerkendt trossamfund tillægges en person et eller flere nye fornavne, påhviler det føreren af dåbsstedets ministerialbog at underrette føreren af personbogen herom. De nye navne indføres i fornavnsrubrikken, og i anmærkningsrubrikken tilføjes der bemærkning om, at de er tillagt i dåben.

§ 42.

Får en person ved kongelig bevilling ret til at føre nye fornavne eller til at bortkaste et eller flere af de oprindelige fornavne, vil føreren af personbogen blive underrettet herom af den bevilgende myndighed. Tilførsel til personbogen sker i overensstemmelse med reglerne i § 38.

Kapitel IV.

Adoption.

§ 43.

Samtidig med udfærdigelsen af en adoptionsbevilling giver den myndighed, der udfærdiger bevillingen (justitsministeriet, Københavns overpræsidium eller vedkommende amt) meddelelse herom til personbogen til indførelse på barnets og adoptantens eller adoptanternes personblade.

Såfremt barnets navn ændres ved adoptionsbevillingen, indeholder meddelelsen oplysning herom.

Ophæves et adoptivforhold, giver justitsministeriet tilsvarende meddelelse herom.

§ 44.

Efter modtagelsen af meddelelsen om adoptionen indføres på barnets blad i personbogen i rubrik 8 oplysning om adoptantens (adoptanternes) fulde navn, stilling og bopæl og tid og sted for fødslen og i anmærkningsrubrikken oplysning om bevillingens dato og den bevilgende myndighed.

Samtidig foretages der tilførsel til navnerubrikkerne, for så vidt barnets navn ændres ved adoptionsbevillingen.

§ 45.

For så vidt adoptanten (adoptanterne) er født, efter at lov nr. ... af..... er trådt i kraft, indføres på hans (deres) blade i personbogen i rubrik 12 oplysning om barnets fornavn efter adoptionen, såfremt det er navngivet, og om dets familienavn efter adoptionen samt om tid og sted for fødslen. I anmærkningsrubrikken indføres oplysning om bevillingens dato og den bevilgende myndighed.

Er barnet ikke navngivet ved adoptionsbevillingens meddelelse, påhviler det føreren af personbogen på det sted, hvor barnets personblad føres, at drage omsorg for, at der, når barnet navngives, sker tilførsel til adoptantens eller adoptanternes personblade om navngivelsen.

§ 46.

Modtager føreren af personbogen meddelelse fra justitsministeriet om, at et adoptivforhold er ophævet, overstreges tilførslerne til rubrik 8 på barnets personblad, og der indføjes henvisning til anmærkningsrubrikken, hvor det anføres, med hvilken hjemmel overstregningen er sket.

Samtidig sker der tilførsel til rubrik 5, såfremt navnet ændres ved adoptivforholdets ophævelse.

§ 47.

Ophævelse af et adoptivforhold indføres på adoptantens (adoptanternes) blade i personbogen ved overstregning af tilførslen om adoptionen med henvisning til anmærkningsrubrikken, hvor hjemmelen for ophævelsen anføres.

Kapitel V.

Ægteskabs indgåelse og opløsning.

§ 48.

Når et ægteskab indgås mellem personer, der er født, efter at lov nr. . . . af ...
..... er trådt i kraft, modtager føreren af personbogen på det sted, hvor
hver af ægtefællernes personblad føres, underretning om vielsen fra den ægteskabsstiftende
myndighed.

Når et ægteskab opløses ved dom eller bevilling til skilsmisse eller ved omstødelse,
og når det ved dom bliver fastslået, at et ægteskab ikke er gyldigt indgået, giver vedkom-
mende domstol eller bevilgende myndighed underretning til personbogen for hver af ægte-
fællerne.

Opløses et ægteskab ved den ene ægtefælles død, modtager personbogsføreren på
det sted, hvor den efterlevende ægtefælles personblad føres, underretning fra føreren af
afdødes personblad.

§ 49.

Når føreren af personbogen modtager meddelelse om en vielse, indfører han i ru-
brik 9 oplysning om ægtefællens fulde navn, stilling, tid og sted for fødslen, tid og sted for
vielsen, og om ægteskabet er stiftet ved kirkelig eller borgerlig vielse.

Såfremt det af hustruens personblad fremgår, at hun har børn, som er blevet legi-
timeret ved vielsen, skal føreren af hendes personblad drage omsorg for, at der sker tilførsel
til børnenes personblade om legitimationen, jfr. § 35.

§ 50.

Når føreren af personbogen modtager meddelelse om, at et ægteskab er opløst,
foretages der tilførsel til rubrik 10 i linien ud for tilførslen om ægteskabets indgåelse. Til-
førslen skal indeholde oplysning om datoen for ægteskabets opløsning og om opløsnings-
måden (dom til skilsmisse, dom til omstødelse, dom, der fastslår ugyldighed, bevilling
til skilsmisse, ægtefællens død, dødsformodningsdom vedrørende ægtefællen) samt oplys-
ning om, hvilken myndighed der har udfærdiget opløsningsdekretet, eller fra hvilken myn-
dighed meddelelsen er modtaget.

Kapitel VI.

Tilførsel til forældrenes personblade om børn.

§ 51.

Om et ægtebarns fødsel skal der ske tilførsel på begge forældrenes personblade,
forsåvidt sådanne er oprettede.

Om fødsel af et barn uden for ægteskab skal der ske tilførsel på moderens per-
sonblad. Hvis faderskabet er eller bliver fastslået, skal der tillige ske tilførsel på faderens
personblad, alt under forudsætning af, at der er oprettet personblade for forældrene.

§ 52.

Tilførslen skal omfatte oplysning om tid og sted for fødslen og om barnets fornavne.

Såfremt barnet er et ægtebarn eller et barn uden for ægteskab, med hensyn til hvil-
ket faderskabet er fastslået, indføres desuden faderens navn på moderens personblad og
moderens navn på faderens personblad.

§ 53.

Det påhviler føreren af personbogen på det sted, hvor fødslen anmeldes, umiddelbart efter anmeldelsen at foretage tilførsel til forældrenes personblade, såfremt de findes sammesteds. I modsat fald giver han skriftlig underretning om fødslen og navngivelsen til personbogsførerne på de steder, hvor forældrenes personblade findes, hvorefter tilførsel foretages til disse.

Er barnets fornavne ikke bestemt ved fødselsanmeldelsen, drager føreren af barnets personblad omsorg for, at der sker supplerende tilførsel efter navngivelsen.

§ 54.

Modtager føreren af personbogen på det sted, hvor fødslen af et barn uden for ægteskab er anmeldt, senere meddelelse om, at faderskabet er fastslået, jfr. § 34, drager han omsorg for, at der sker tilførsel til faderens personblad, og at faderens navn tilføjes tilførslen på moderens personblad.

§ 55.

Er barnet tilført personbogen som ægtebarn, og modtager føreren af personbladet senere meddelelse om, at det er fastslået, at ægtemanden ikke er fader til barnet, jfr. § 33, drager han omsorg for, at tilførslen om barnet overstreges på ægtemandens personblad, og at ægtemandens navn overstreges i rubrik 11 på moderens personblad.

§ 56.

Legitimeres et barn uden for ægteskab ved moderens ægteskab med en bidragspligtig i forbindelse med dennes anerkendelse af barnet, jfr. § 36, skal føreren af barnets personblad drage omsorg for, at der sker tilførsel om fødslen og navngivelsen på ægtemandens personblad, og at ægtemandens navn tilføjes i rubrik 11 på moderens personblad.

Kapitel VII.

Dødsfald.

§ 57.

Ethvert dødsfald skal senest den følgende søgnedag anmeldes til personbogsføreren på det sted, hvor dødsfaldet er indtruffet.

Med hensyn til dødfødte børn og børn, der er døde under fødslen, gælder bestemmelserne i § 26.

§ 58.

Dødsfald, der indtræffer på et skib, medens dette er på rejse, bliver, såfremt afdøde havde bopæl eller fast ophold her i landet, at anmelde til personbogsføreren på det sted her i landet, hvor skibet først anløber en havn.

Den i § 57 nævnte frist regnes fra skibets ankomst. Dersom ingen nærmere anmeldelsespligtig er til stede eller den pågældende er forhindret, påhviler anmeldelsespligten skibets fører.

Såfremt der inden skibets ankomst her til landet fremkommer indberetning om dødsfaldet gennem en dansk repræsentation i udlandet, vil der på grundlag heraf ske anmeldelse til personbogsføreren på det sted, hvor afdøde havde bopæl eller fast ophold.

Tilsvarende regler gælder om dødsfald i luftfartøjer.

§ 59.

Såfremt en person, der er bosat eller har fast ophold her i landet, afgår ved døden under et midlertidigt ophold i udlandet, skal dødsfaldet anmeldes til personbogsføreren på det sted, hvor afdøde havde bopæl eller fast ophold.

§ 60.

Pligten til at anmelde dødsfald påhviler, såfremt afdøde efterlader sig en ægtefælle, med hvem afdøde samlevede, denne og ellers afdødes børn eller andre livsarvinger. Findes der hverken en efterlevende ægtefælle eller livsarvinger, der er i stand til at foretage anmeldelsen, påhviler pligten den, der drager omsorg for begravelsen eller ligbrændingen.

§ 61.

Anmeldelsen sker i overensstemmelse med de for fødselsanmeldelse i § 15 givne regler.

§ 62.

Ved anmeldelsen må medfølge en af en læge udstedt dødsattest eller medicolegal ligsynsattest eller en af en ligsynsmand udstedt dødsattest. Attesten forsynes med påtegning om anmeldelsen og tilbageleveres anmelderen.

§ 63.

Føreren af personbogen indfører umiddelbart efter anmeldelsen dødsfaldet i en særlig bog, dødsanmeldelsesbogen.

Indførslen om dødsfaldet skal indeholde oplysning om afdødes fulde navn, fødselsdag og -år, fødested, stilling og bopæl, sted, dag og time for dødsfaldet, om afdøde var ugift, gift, frasepareret, fraskilt eller enke (enkemand), den eventuelle ægtefælles navn, stilling og bopæl, fødselsdag og -år, samt navn, stilling og bopæl for den, der foretager anmeldelsen.

Såfremt anmelderen ikke straks kan give alle de foreskrevne oplysninger, bør det manglende søges oplyst hurtigst muligt.

Til dødsanmeldelsesbogen føres et alfabetisk ordnet navregister.

§ 64.

Føreren af dødsanmeldelsesbogen skal uden ophold give skifteretten på det sted, hvor afdøde havde bopæl eller fast ophold, meddelelse om ethvert til ham anmeldt dødsfald. Vides det ikke, hvor afdøde havde bopæl eller fast ophold, sendes meddelelsen til skifteretten på dødsstedet. Meddelelsen, som skal afgives på en dertil bestemt blanket, vil være at indsende i to eksemplarer, såfremt afdøde var fremmed statsborger. Når anmeldelsen lader formode, at afdøde var fremmed statsborger, bør det derfor altid søges oplyst, om dette var tilfældet, uden at egentlig dokumentation af de afgivne oplysninger dog kræves.

§ 65.

Den personbogsfører, til hvem dødsfaldet er anmeldt, drager omsorg for, at der sker tilførsel om dødsfaldet til afdødes personblad, såfremt et sådant er anlagt. Såfremt han ikke selv fører personbladet, tilstiller han vedkommende personbogsfører den pågældende dødsanmeldelse.

§ 66.

Når føreren af personbogen på det sted, hvor afdødes personblad føres, modtager underretning om dødsfaldet, indfører han i rubrik 13 a oplysning om tid og sted for dødsfaldet. Han må derhos, såfremt afdøde efterlader sig en ægtefælle, drage omsorg for, at der tilføres bemærkning om dødsfaldet i rubrik 10 på ægtefællens personblad.

Kapitel VIII.

Dødsformodningsdomme.

§ 67.

Bliver det ved dom bestemt, at en bortbleven skal anses for død, modtager føreren af personbogen på det sted, hvor den pågældendes personblad føres, meddelelse herom fra justitsministeriet, når dommen er retskraftig.

§ 68.

Ved modtagelsen af sådan meddelelse indføres i rubrik 13 b oplysning om dommens dato, af hvilken ret dommen er afsagt, og fra hvilken dag dødsformodningen regnes.

Såfremt den pågældende har en ægtefælle, drager personbogsføreren omsorg for, at der tilføres bemærkning om dødsformodningsdommen på ægtefællens personblad.

Kapitel IX.

Anerkendte trossamfund.

§ 69.

Såfremt et barn skal opdrages i et anerkendt trossamfunds lære, kan anmeldelse om dets fødsel og navngivelse ske til præsten ved eller forstanderen for vedkommende trossamfunds menighed, forudsat at han har modtaget anerkendelse til at virke på det sted, hvor anmeldelsen skal finde sted, jfr. § 12.

Det er pålagt præsten eller forstanderen snarest muligt efter modtagelsen af anmeldelsen at videresende den til føreren af personbogen.

Når føreren af personbogen modtager sådanne anmeldelser om fødsler og navngivelser, foretager han på grundlag heraf tilførsel til personbogen i overensstemmelse med bestemmelserne i kapitel II, hvorhos det noteres i rubrik 4, hvilket trossamfund barnet skal høre til.

§ 70.

Såfremt en person, der er afgået ved døden, har tilhørt et anerkendt trossamfund, kan anmeldelse om dødsfaldet ske til præsten ved eller forstanderen for vedkommende trossamfunds menighed, forudsat at han har modtaget anerkendelse til at virke på det sted, hvor dødsfaldet indtrådte.

. Det er pålagt præsten eller forstanderen straks at videresende dødsanmeldelsen til føreren af personbogen på det sted, hvor dødsfaldet er indtruffet.

Bestemmelserne i §§ 63—66 finder herefter anvendelse.

Kapitel X.

Udskrifter og attester.

§ 71.

På grundlag af personbogen kan der udstedes fødselsattest, vielsesattest og dødsattest samt fuldstændig udskrift af det tilførte.

§ 72.

Udskrifter og attester skal udfærdiges efter hovedeksemplaret af personbogen i nøje overensstemmelse med bogens udvisende. De udfærdiges på trykte blanketter i overensstemmelse med de vedføjede formularer og skal være maskinskrevne eller skrevne med så tydelig skrift, at der ikke foreligger mulighed for fejltagelser. Der må ikke forekomme rettelser eller udstregninger. Fuldstændige udskrifter kan fremstilles som fotokopier af personbladene.

§ 73.

Udskrifter og attester underskrives af føreren af personbogen og forsynes med embedsstempel.

Der må ikke til underskrift anvendes facsimilestempel.

I de tilfælde, hvor personbogen føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning, kan kommunalbestyrelsen autorisere en eller flere medhjælpere til at udstede og underskrive udskrifter og attester.

§ 74.

Udskrifter og attester til offentlig brug udfærdiges uden gebyr. De skal forsynes med tydelig påtegning om, at de er udstedt gratis til offentlig brug.

Den første fødselsattest, attest til brug ved optagelse i lægdsrullen og den første dødsattest udfærdiges ligeledes uden gebyr. Det samme er tilfældet ved udstedelse af en ny udskrift eller attest i anledning af, at en fejl i personbogen er blevet berigtiget eller i anledning af, at en tidligere udskrift eller attest har været fejlagtigt udfyldt.

I andre tilfælde betales der for en fuldstændig udskrift . . kr. og for en attest . . kr.

Gebyrerne tilfalder personbogsføreren. I de tilfælde, hvor personbogen føres ved kommunens foranstaltning, tilfalder de dog kommunens kasse.

§ 75.

Begæring om fuldstændig udskrift af personbogen eller om en på grundlag af personbogen udstedt attest må kun efterkommes, når begæringen er fremsat af

- 1) en offentlig myndighed,
- 2) den, for hvem personbladet er oprettet. Er den pågældende under 18 år, kan begæringen fremsættes af forældremyndighedens indehaver, og er han umyndiggjort, kan begæringen fremsættes af værgeren. Er den pågældende afgået ved døden, kan begæringen fremsættes af en efterlevende ægtefælle eller af efterkommere, der er over 18 år, samt af den, der som værge for eller indehaver al forældremyndigheden over efterkommere varetager disses interesser,
- 3) den, der kan forevise skriftlig fuldmagt til at rekvirere den pågældende udskrift eller attest fra en person, der i henhold til de under 2) nævnte regler er berettiget til at rekvirere udskriften eller attesten,
- 4) den, der har opnået justitsministeriets tilladelse til at rekvirere udskriften eller attesten.

Når der er forløbet 10 år, efter at en person er død, er det tilladt at udstede fødsels-, vielses- og dødsattest til personer, der tilhører den pågældendes slægt eller er indgiftet deri. Løvrigt har personer, der privat beskæftiger sig med slægtsforskning, ingen særlig adgang til at få attester eller udskrifter af personbøger eller andre protokoller. Erhvervsgenealoger har overhovedet ikke nogen udvidet adgang til at rekvirere udskrifter eller attester. Når der er forløbet 50 år efter en persons død, kan personbogsføreren til enhver udstede attester efter personbogen eller levere fuldstændige udskrifter deraf.

Såfremt den, der fremsætter begæring om udfærdigelse af en attest eller udskrift, ikke er personbogsføreren personlig bekendt, bør han legitimere sig på behørig måde.

Opmærksomheden henledes på, at et adoptivbarns forældre *ikke* kan forlange udskrifter eller attester vedrørende barnet.

§ 76.

Fuldstændige udskrifter af personbogen udfærdiges kun, når det udtrykkeligt begæres.

Udskrifterne udfærdiges i overensstemmelse med den som bilag A vedføjede formular. De skal indeholde samtlige de på personbladet noterede oplysninger.

§ 77.

Fødselsattester udfærdiges almindeligvis i overensstemmelse med den som bilag B vedføjede formular.

Såfremt den person, for hvem der udstedes attest, har fået navneforandring, anføres alene det den pågældende efter navneforandringen tilkommende navn. Det samme er tilfældet med hensyn til forældrenes navne i forældrerubrikkerne, såfremt det af personbladet fremgår, at forældrene har fået navneforandring.

Den for faderens navn bestemte rubrik udfyldes kun, når barnet er ægtebarn, eller faderskabet til et barn uden for ægteskab er fastslået, jfr. § 19, stk. 2.

Såfremt en stedfader har tillagt hustruens barn uden for ægteskab sit navn, jfr. § 39, nr. 4, anføres hans navn i rubrikken med tilføjelsen „i henhold til lov nr. 131 af 7. maj 1937 § 2, stk. 3."

Ved udfærdigelse af attest for et adoptivbarn anføres adoptanternes (adoptantens) navne i forældrerubrikkerne med tilføjelsen „i henhold til adoptionsbevilling af (dato)". Tilføjelsen må anføres ud for begges navne, hvis de begge har adopteret. Hvis kun den ene ægtefælle er adoptant, anføres tilføjelsen kun ud for hans navn. På begæring kan der udfærdiges en attest, der i forældrerubrikkerne indeholder såvel forældrenes som adoptanternes (adoptantens) navne.

Er moderen gift, enke, fraskilt eller frasepareret, anføres såvel hendes giftenavn som hendes pigenavn, medmindre hun i almindelighed anvender sit pigenavn.

Moderens ægteskabelige stilling må ikke angives.

§ 78.

For adoptivbørn såvel som for alle andre børn kan der efter vedkommendes udtrykkelige begæring til brug ved indmeldelse i skole og undervisningsanstalt, optagelse i lægdsrullen og tegning af de under socialministeriet hørende sociale forsikringer, dog ikke ved indtræden i invalideforsikring eller ved indgivelse af begæring om alders- eller invalide-

rente, udstedes fødselsattest som vedføjede formular C, således at den i § 77, stk. 5, angivne særlige tilførsel ud for adoptivforældrenes navne udelades, Ved udstedelsen af en sådan fødselsattest må det ikke ved overstregninger eller understregninger i den trykte tekst eller på nogen anden måde angives, om barnet er adoptivbarn eller ej.

§ 79.

Såfremt der fremsættes udtrykkelig begæring herom, kan der i overensstemmelse med den som bilag D vedføjede formular udfærdiges fødselsattest uden angivelse af den pågældendes forældre.

§ 80.

Vielsesattester udfærdiges i overensstemmelse med den som bilag E vedføjede formular.

Ægtefællernes ægteskabelige stilling før vielsen må ikke anføres i attesten.

Vielsesattester kan udstedes på grundlag af hver af ægtefællernes personblade. Denne bestemmelse gør ikke nogen ændring i adgangen til at få vielsesattester udstedt af de ægteskabsstiftende myndigheder.

§ 81.

Dødsattester kan udfærdiges på grundlag af dødsanmeldelsesbogen eller afdødes personblad og udfærdiges i overensstemmelse med den som bilag F vedføjede formular.

Bestemmelserne i §§ 72—75 finder tilsvarende anvendelse ved udfærdigelse af attester på grundlag af dødsanmeldelsesbogen.

§ 82.

Der kan ikke udstedes attester eller udskrifter til private på grundlag af de af kordegnene i henhold til § 13 førte fødselsanmeldelsesbøger.

Kapitel XI.

Tilsyn.

§ 83.

I de tilfælde, hvor personbogen føres af sognepræsten, fører provsten tilsyn med bøgernes førelse.

Er sognepræsten i tvivl om et spørgsmål vedrørende bøgernes førelse, bør han rette henvendelse til provsten om råd og vejledning.

Såfremt provsten finder, at der er anledning hertil, forelægger han spørgsmålet for biskoppen, der i tvivlstilfælde indhenter kirkeministeriets resolution. Kirkeministeriet er øverste tilsynsmyndighed.

Ved uanmeldte eftersyn med ikke over 2 års mellemrum bør provsten i det omfang, det er muligt, undersøge, om bestemmelserne i lov nr. ... af ... og i nærværende instruks følges, og påtale eventuelle mangler. Han skal således også påse, at arkivet er ordnet efter bestemmelserne i § 87, og at de påbudte kassationer og afleveringer til landsarkiverne finder sted.

Om eftersynet indsender provsten meddelelse til kirkeministeriet gennem biskoppen indeholdende oplysning om, hvorvidt eftersynet har givet anledning til påtale.

Det nugældende tilsyn med de anerkendte trossamfund skal også gælde for så vidt angår de funktioner, der efter nærværende instruks påhviler trossamfundene.

§ 84.

Justitsministeriet træffer efter forhandling med indenrigsministeriet nærmere bestemmelse om tilsynet med førelsen af personbøgerne i de tilfælde, hvor bøgerne føres ved kommunalbestyrelsernes foranstaltning.

Kapitel XII.

Indberetninger.

§ 85.

Det påhviler føreren af personbogen på dertil fastsatte blanketter at afgive indberetninger

- 1) til folkeregistrene hver uge om fødsler, navngivelser, navneændringer (bortset fra navneforandring ved bevilling eller øvrighedsbevis) og dødsfald,
- 2) til embedslægen hver måned om fødsler og dødsfald,
- 3) til det statistiske departement hvert kvartal om fødsler og dødsfald,
- 4) til lægdsforstanderen hvert år om dødsfald blandt mænd mellem 17 og 50 år.

Kapitel XIII.

Arkiv.

§ 86.

De originale anmeldelser om dødsfald samt meddelelser fra offentlige myndigheder om forhold, hvorom der er sket tilførsel til personbogen, tilintetgøres efter 5 års forløb. De originale anmeldelser om fødsler og navngivelser samt erklæringer, hvorved en bidragspligtig til et barn efter sit ægteskab med moderen anerkender barnet som sit, ifr. § 36, stk. 1, og begæringer om ændring af familienavnet for et barn uden for ægteskab, jfr. § 39, skal opbevares og indsendes til landsarkivet samlet for 5 år ad gangen, når der er gået 30—35 år, siden de personer, de omhandler, blev født.

Duplikaterne af personbogen afleveres til landsarkivet 100 år, fødsels- og dødsanmeldelsesprotokollerne 10 år efter at de er udskrevet.

§ 87.

Personbogsførerens arkivsager skal være vel ordnede og opbevarede på betryggende vis. De akter, der ikke skal kasseres, og som angår enkelte personer, arkiveres på den måde, at sager vedrørende samme person samles i eet læg. De anbringes i et omslag af blåt konceptpapir. Udenpå hvert læg anføres personens registernummer og registeråret samt fulde navn, og læggene henlægges efter numrene, hver årgang for sig. De akter, der må kasseres efter 5 års forløb, anbringes i gult omslag årsvis efter udstedelsesår, ikke efter personernes fødselsår. De må under ingen omstændigheder henlægges sammen med akter, der ikke må kasseres.

Kassation skal foregå på en sådan måde, at uvedkommende ikke kan få adgang til papirerne. Drejer det sig om mindre mængder, kan de tilintetgøres ved opbrænding; er der tale om større papirmasser, kan de sendes til en papirfabrik.

Når særlige grunde taler derfor, kan justitsministeriet tillade, at arkivet indrettes anderledes end ovenfor foreskrevet.

Bilag A. (som personbladets skema, jfr. bilag 3).

Bilag B.

FØDSELSATTEST

Familienavn
 Fornavne
 Fødestedet
 Fødselsdag og -år
 Faderens fulde navn og stilling

 Moderens fulde navn
 den 19.....
 Personbogsføreren i
 (Stempel).

Bilag C.

FØDSELSATTEST

(Kun gyldig til indmeldelse i skole og undervisningsanstalt, til optagelse i lægdsrullen og til tegning af de under socialministeriet hørende sociale forsikringer, dog ikke ved indtræden i invalideforsikring eller ved indgivelse af begæring om alders- eller invaliderente).

Familienavn
 Fornavne
 Fødestedet
 Fødselsdag og -år
 Faderens (eller adoptivfaderens) fulde navn og stilling

 Moderens (eller adoptivmoderens) fulde navn
 den 19.....
 Personbogsføreren i
 (Stempel).

Bilag D.

FØDSELSATTEST

Familienavn
 Fornavn
 Fødestedet
 Fødselsdag og -år den 19....
 Personbogsføreren i
 (Stempel).

Bilag E.

VIELSESATTEST

Brudgommens fulde navn
 Fødselsdag og -år Fødested
 og
 Brudens fulde navn
 Fødselsdag og -år Fødested
 har den indgået ægteskab med hin-
 anden for den 19....
 Personbogsføreren i
 (Stempel).

Bilag F.

DØDSATTEST

Afdødes fulde navn og stilling
 Tid og sted for afdødes fødsel
 Tid og sted for dødsfaldet
 Ægtefællens fulde navn den 19....
 Personbogsføreren i
 (Stempel).

Bemærkninger til udkast til instruks om førelse af personbøger m. v.

Det har ved udarbejdelsen af udkastet til instruksen været hensigten på eet sted at samle de væsentligste af de regler, som førerne af personbøgerne vil have at rette sig efter under udførelsen af deres hverv, og udkastet omfatter derfor foruden forslag til nye administrative bestemmelser, der udfærdiges med hjemmel i lovudkastets § 12, tillige en gengivelse af nogle lovbestemmelser og andetsteds fastsatte administrative bestemmelser, som vedrører personbøgernes førelse.

Instruksen er alene bestemt for førerne af personbøgerne, og der må derfor ved ordningens gennemførelse eller senere udfærdiges en række forskrifter til andre myndigheder, derunder:

- 1) til præsterne i folkekirken og i de anerkendte trossamfund om, at dåb normalt ikke må foretages, før navngivelse til personbogen har fundet sted, at der ikke må gives nye navne ved dåben, samt at der i tilfælde af nøddåb skal gives personbogsføreren meddelelse om navngivelsen, ligesom der skal gives sådan meddelelse, når der ved dåb af en voksen tillægges ham nye fornavne (instruksens §§ 23 og 41),
- 2) til kordegnene i de kommuner, hvor personbogen føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning, om deres funktioner med hensyn til anmeldelse af fødsler og navngivelser (instruksens § 13),
- 3) til præsterne ved og forstanderne for de anerkendte trossamfund om deres funktioner med hensyn til anmeldelse af fødsler, navngivelser og dødsfald blandt menighedens medlemmer (instruksens kap. IX),
- 4) om at lægers og jordemødres anmeldelser om fødsler skal sendes til personbogsføreren (instruksens § 27). De nugældende regler findes i instruks nr. 105 af 9. marts 1934 § 17, jfr. § 8, og bekendtgørelse nr. 35 af 18. februar 1938 § 2, jfr. § 6.
- 5) om at overpræsidenten i København og politimestrene skal sende personbogsførerne meddelelser om faderskabet til børn (instruksens §§ 33 og 34), jfr. justitsministeriets cirkulærer nr. 201 af 15. december 1937 og nr. 55 af 9. marts 1942,
- 6) om at der skal sendes meddelelse til personbogsførerne om adoptionsbevillinger og om navneforandring ved bevilling eller ved øvrighedsbevis (instruksens §§ 38, 42 og 43), jfr. justitsministeriets cirkulærer nr. 175 af 16. juni 1906, nr. 182 af 26. juni 1946 afsnit IV, 5 a, og nr. 259 af 26. oktober 1949 afsnit IV,
- 7) til de ægteskabsstiftende myndigheder om meddelelse til førerne af personbøgerne om ægteskabs indgåelse (instruksens § 48), jfr. anordning nr. 481 af 17. november 1922 § 9, justitsministeriets cirkulære nr. 237 af 30. september 1948 § 63, kirkeministeriets cirkulære nr. 292 af 22. december 1922 afsnit VI. Udenrigsministeriet må derhos anmodes om at sende personbogsførerne meddelelser om vielser for danske konsulere i udlandet, jfr. lov nr. 79 af 19. februar 1892 § 4 og instruktion nr. 532 af 25. november 1922 § 4,
- 8) om at der skal sendes personbogsførerne meddelelse om skilsmissebevillinger og om domme, hvorved et ægteskab ophæves, omstødes eller erklæres for ikke gyldigt indgået, samt om dødsformodningsdomme.
- 9) De i bekendtgørelse nr. 78 af 25. marts 1931 angående dødsattester indeholdte bestemmelser må modificeres noget for at bringes i overensstemmelse med den nye ordning. Det samme gælder justitsministeriets cirkulære nr. 171 af 3. december 1931 om indsendelse af dødsattester for fremmede statsborgere.

- 10) Udenrigsministeriet må anmodes om at meddele personbogsføreren indkomne oplysninger om dødsfald i udlandet, såfremt afdøde havde bopæl eller fast ophold her i landet.

Endvidere bør de bestemmelser i loven og instruksen, der vedrører borgernes pligt til at foretage anmeldelser, samt eventuelt andre bestemmelser af særlig interesse for borgerne optages i en bekendtgørelse.

Med hensyn til de i indledningen til udkastet nævnte bestemmelser om ordningens ikrafttræden henvises til lovudkastets § 15 og bemærkningerne dertil.

ad kapitel I.

Kapitel I indeholder en række generelle forskrifter om førelsen af personbogen.

En del af bestemmelserne er almindelige ordensforskrifter, der ikke har særlig relation til den foreslåede ordning af civilstandsregistreringen. Det gælder således §§ 2, 3, 6, 7, 8 og 9, der i det væsentlige svarer til de om førelsen af ministerialbøgerne og personregistre gældende forskrifter.

§ 1 indeholder foruden et referat af bestemmelsen i lovudkastets § 1 om, hvem der skal føre personbøgerne, tillige bestemmelse om, at personbogen skal føres i to eksemplarer. Man har overvejet, om det ville være forsvarligt at nøjes med et enkelt eksemplar, idet der derved kunne opnås besparelser i arbejde og udgifter, men bl. a. under hensyn til, at personbogen vil indeholde den eneste autentiske registrering af fødsler og navngivelser, har man ikke ment at burde stille forslag herom. I de tilfælde, hvor sognepræsten fører hovedeksemplaret af personbogen, skal duplikatet føres af kordegnen eller kirkebylæreren, ligesom det nu er tilfældet med ministerialbøgerne (i modsætning til personregistre, hvor • hovedeksemplarer og duplikateksemplarer begge føres af personregisterføreren). Såfremt hovedeksemplaret af personbogen føres af en sognepræst, der er udpeget dertil af kirkeministeriet i henhold til lovens § 1, stk. 3, føres duplikatet af kordegnen eller kirkebylæreren ved samme embede.

I de tilfælde, hvor hovedeksemplaret føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning, skal duplikateksemplaret også føres af kommunen, og her er det overladt de enkelte kommunalbestyrelser at træffe de nærmere bestemmelser om, hvem der skal føre bøgerne, og om de skal føres af de samme funktionærer.

Bestemmelserne om konference af de to eksemplarer (§ 2) svarer til de gældende bestemmelser om ministerialbøgerne. Der vil dog ved personbøgerne fremkomme den særlige vanskelighed, at en række af tilførslerne i en periode består i supplerende tilførsler til tidligere oprettede personblade.

Medens det er foreskrevet, at der skal føres et alfabetisk ordnet navneregister til personregistret, findes der ikke nogen sådan bestemmelse for så vidt angår ministerialbøgerne. Ved udfærdigelsen af udkastet til instruksen har man valgt at følge den sønderjydske ordning, og det foreskrives, at der skal føres register i form af et kartotek både til hovedeksemplaret og til duplikateksemplaret (§ 4). Den væsentligste grund til, at også duplikateksemplaret skal have et register, er, at landsarkiverne i høj grad vil have brug for et sådant register, efter at duplikateksemplaret af personbogen er afleveret til landsarkivet, og da navneregistret til hovedeksemplaret må forblive hos personbogsføreren, har man fundet det mest formålstjenligt at foreslå, at registret føres i to eksemplarer.

Efter den hidtil gældende ordning har det været hovedreglen, at befolkningens anmeldelser til ministerialbøgerne og til personregistret skal ske ved personligt fremmøde

for føreren af vedkommende bog. Det er desuden foreskrevet, at den, der foretager anmeldelsen til personregistret, skal underskrive tilførslen; inden der gælder ikke noget tilsvarende for anmeldelser til ministerialbøgerne.

For at forebygge misforståelser ved anmeldelser til personbogen, f. eks. af et navns stavemåde, og for at opnå en praktisk fremgangsmåde med hensyn til meddelelser fra føreren af hovedeksemplaret til duplikateksemplaret om anmeldelser, er det foreskrevet, at alle anmeldelser skal ske skriftligt, og at anmeldelserne skal underskrives af anmelderen (§ 5). Efter at anmeldelsen er indført i hovedeksemplaret, sendes den originale anmeldelse videre til føreren af duplikateksemplaret, der foretager tilførslen til dette, giver anmeldelsen påtegning derom og returnerer den til arkivering ved hovedeksemplaret.

Det forudsættes herved, at der til anmeldelserne fremstilles trykte blanketter, som udleveres gratis. Den anmeldelsespligtige kan da frit vælge, om han vil indsende anmeldelsen, eller om han vil møde personlig hos føreren af personbogen (eventuelt på kordegnkontoret, jfr. § 13) og her udfylde og underskrive anmeldelsen. I sidste tilfælde vil han vederlagsfrit kunne få vejledning med hensyn til anmeldelsens udfærdigelse.

Efter indførelsen af den nye ordning vil en på grundlag af personbladet udfærdiget fødselsattest være den normale dokumentation for navn og alder, og det er derfor i instruksen foreskrevet, at fødselsattest skal forevises, hvor navn og alder skal dokumenteres. For så vidt angår personer, der er født før lovens ikrafttræden, gælder de tidligere regler med hensyn til dokumentation af de pågældendes forhold, og det er derfor i § 10 generelt fastslået, at en dåbsattest, eventuelt en navneattest, og for så vidt angår fødsler i de sønderjydske landsdele, en på grundlag af personregistret udfærdiget fødselsattest skal træde i stedet for fødselsattest efter personbogen i de tilfælde, hvor den person, som attesten vedrører, er født før den nye ordnings ikrafttræden.

En række af de oplysninger, der indføres i personbogen, er af sådan art, at den, som oplysningerne angår, har et naturligt krav på, at uvedkommende ikke får adgang til bøgerne. Det er derfor bestemt, at personbogen, fødselsanmeldelsesbogen og dødsanmeldelsesbogen ikke er offentligt tilgængelige (§ 11). Bestemmelsen må ses i sammenhæng med de i kapitel X anførte bestemmelser om adgangen til at få udskrifter og attester på grundlag af de nævnte bøger. Bestemmelsen har kun virkning for så vidt angår de bøger, der endnu befinder sig hos personbogsføreren, henholdsvis kordegnen. Spørgsmålet om offentlighedens adgang til bøgerne, efter at de er afleveret til landsarkiverne, bør løses i sammenhæng med reglerne om adgangen til arkivernes arkivalier iøvrigt. I paragraffen er det udtrykkeligt fastslået, at førerne af personbøgerne, fødselsanmeldelsesbøgerne og dødsanmeldelsesbøgerne har tavshedspligt med hensyn til indholdet af bøgerne, og at overtrædelser af tavshedspligten straffes efter straffelovens § 152 om røbelse af tjenestehemmeligheder.

ad kapitel II.

Kapitlet indeholder reglerne om anmeldelse af fødsler og navngivelser og om tilførslerne til personbøgerne om disse forhold. Kapitlet svarer til bestemmelserne i §§ 3—6 i lovudkastet.

I § 3, stk. 2, i lovudkastet er der hjemmel til i tilfælde, hvor personbogen føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning, at bestemme, at anmeldelser om fødsler kan afgives til kordegnen i det sogn, hvor moderen ved fødslen havde bopæl, eventuelt ophold, subsidiært til kordegnen på fødestedet.

Det foreslås (§ 13), at denne fremgangsmåde tillades i alle tilfælde, hvor kommunalbestyrelsen står for førelsen af personbogen. Det må vel erkendes, at de hensyn, der har motiveret bestemmelsen i lovudkastets § 3, stk. 2, — de lange afstande til føreren af personbogen — ikke med nogen særlig vægt gør sig gældende i tilfælde, hvor en købstad består af 2 eller 3 sogne, men for ikke at gøre ordningen mere indviklet end nødvendigt, har man anset det for ønskeligt, at ordningen bliver ens for alle tilfælde, hvor personbogen føres ved kommunalbestyrelsens foranstaltning.

Det har i praksis ikke sjældent voldt vanskelighed at afgøre, om et barn bør indføres i ministerialbogen (personregistret) som ægtebarn eller som barn uden for ægteskab. De materielle bestemmelser om barnets stilling i så henseende findes i §§ 1, 2 og 4 i lov nr. 132 af 7. maj 1937 om ægtebørn (aftrykt som fodnote til instruksen).

Disse bestemmelser yder imidlertid i mange tilfælde ikke tilstrækkelig vejledning for føreren af personbogen, idet spørgsmålets afgørelse undertiden forudsætter en omfattende bevisførelse, der ikke kan eller bør foregå for personbogsføreren, men for retten. Til støtte for personbogsføreren er der i § 20 fastsat en række regler om, hvornår den anmeldelsespligtiges begæring om, at barnet må blive indført i personbogen henholdsvis som ægtebarn og som barn uden for ægteskab, kan tages til følge.

ad kapitel III.

I kapitel III er der samlet en række bestemmelser om ændringer i og tilføjelser til de i kapitel II nævnte tilførsler. Der kan være tale om ændring i de oprindelige tilførsler, fordi de har vist sig urigtige, eller fordi de forhold, der registreres, har ændret sig.

Om ændring af tilførslerne om tid og sted for fødslen kan der blive tale, hvis de oprindelige tilførsler senere har vist sig at være urigtige, og der kræves efter § 29 samtykke fra justitsministeriet. Ifølge samme bestemmelse kræves der samtykke fra justitsministeriet til ændring af tilførslen om barnets køn.

Med hensyn til forældrerubrikken gælder, at personbogsføreren på egen hånd kan foretage rettelse, hvis forældrenes navne er anført med ukorrekt stavemåde, eller hvis angivelsen om tid og sted for forældrenes fødsel eller vielse er ukorrekt, såfremt det rette forhold dokumenteres ved forevisning af fødselsattest, henholdsvis vielsesattest (§ 32).

Personbogsføreren skal desuden foretage rettelse i forældrerubrikken, hvis forældrene eller en af dem dokumenterer at have opnået navneforandring og fremsætter begæring om, at det nye navn anføres i forældrerubrikken (§ 31).

Endelig kan forældrerubrikken ændres på grundlag af udfaldet af en faderskabssag (§§ 33 og 34) og som følge af barnets legitimation ved moderens ægteskab med den mand, der er anset som fader til barnet (§ 35), eller med en mand, der er anset som bidragspligtig til barnet, og som anerkender barnet som sit (§ 36). Personbogsføreren modtager fra politimesteren (i København overpræsidenten) meddelelse om udfaldet af faderskabssager og foretager på grundlag heraf de i §§ 33 og 34 omhandlede ændringer. Efter den hidtidige ordning har det været overladt til forældrene, når et barn legitimeres ved moderens ægteskab med den mand, der er anset som fader til barnet, at give meddelelse herom til ministerialbogsføreren (personregistret). Efter den foreslåede ordning vil notering om barnets legitimation fremtidig kunne foretages, uden at en henvendelse fra forældrene er nødvendig. Ifølge reglerne i kapitel V vil ægteskabets indgåelse blive noteret på hustruens personblad. Har ægtefællerne i forvejen børn, vil notering herom findes i rubrik 11 på hustruens personblad, og det kan således konstateres, om der er børn, der er blevet legitimeret ved ægteskabet. Er dette tilfældet, skal føreren af moderens personblad drage omsorg for, at der

sker tilførsel til børnenes personblade om legitimationen, jfr. § 49, stk. 2. Denne ordning vil dog kun kunne finde anvendelse, såfremt moderen er født efter ordningens ikrafttræden, således at der for hende er oprettet et personblad.

I nogle tilfælde skal barnets familienavn rettes samtidig med, at der sker rettelse af forældrerubrikken. Det gælder således, hvis det fastslås, at moderens ægtefælle ikke er fader til et barn, der er indført som ægtebarn (§ 33), og hvis barnet legitimeres (§§ 35 og 36). Der skal desuden ske ændring af tilførslen om familienavnet, hvis det ændres ved kgl. bevilling eller øvrighedsbevis (§ 38), og endelig kan der for barn uden for ægteskab ske ændring af familienavnet i overensstemmelse med bestemmelserne i § 2 i lov nr. 131 af 7. maj 1937 om børn uden for ægteskab (§ 39).

Tilførslen om en persons fornavne kan ændres, hvis han ved voksendåb får tillagt et eller flere nye navne (§ 41). Der kan ikke ved anmeldelse til personbogen foretages ændring i et navn, der er tillagt ved nøddåb, jfr. § 23. Fremkommer der tilfælde, hvor der ikke har været levnet forældrene tilstrækkelig tid til at bestemme navnet, og hvor de senere ønsker det ændret, må sagen forelægges justitsministeriet.

Tilførsel om fornavne kan iøvrigt ændres, hvis en person opnår bevilling til at føre et eller flere nye fornavne eller til at bortkaste et eller flere af de oprindelige fornavne (§ 42).

Endvidere kan et fornavn bortfalde ved et øvrighedsbevis, hvorved en person erhverver et nyt familienavn, såfremt fornavnet er identisk med det nye familienavn, eller navnene er enslydende eller dog væsentlig ensartede. I sådanne tilfælde vil det fremgå af den meddelelse, føreren af personbogen modtager om øvrighedsbeviset, at et fornavn bortfalder, og der forholdes da på samme måde, som når et fornavn bortkastes ved kgl. bevilling, jfr. § 42.

Endelig foreskrives det, at et barn uden for ægteskab, der hidtil har haft moderens pigenavn som familienavn, kan bibeholde dette som fornavn, såfremt det i henhold til reglerne i §§ 35, 36 eller 39 fremtidig skal bære faderens eller stedfaderens familienavn. Efter den hidtil gældende ordning har man antaget, at et barn ikke kunne bibeholde moderens navn som fornavn, når det blev legitimeret, men at der intet var til hinder derfor i tilfælde, hvor det fik tillagt stedfaderens navn i medfør af § 2, stk. 3, i lov nr. 131 af 7. maj 1937 om børn uden for ægteskab. Der synes ikke at være nogen reel grund til at gøre forskel på de to tilfælde, og under hensyn til, at barnet kunne have fået moderens pigenavn som fornavn ved navngivelsen, såfremt det allerede dengang havde fået faderens eller stedfaderens navn som familienavn, har man fundet det rimeligst at tillade, at moderens navn bibeholdes som fornavn, såfremt det ønskes.

ad kapitel IV.

Kapitlet handler om tilførsler til personbogen om adoption.

Efter den hidtil gældende ordning foretages der på grundlag af en meddelelse fra den myndighed, der udfærdiger en adoptionsbevilling, en tilførsel til ministerialbogen på det sted, hvor der i forvejen findes tilførsel om barnets fødsel, eventuelt om dets dåb eller navngivelse, indeholdende oplysning om, hvem adoptanten (adoptanterne) er, bevillingens dato, og hvilken myndighed der har udfærdiget bevillingen. I de sønderjydske landsdele fremtræder tilførslen som en randbemærkning i fødselsregistret.

Denne ordning bibeholdes, således at tilførslen fremtidig skal ske til rubrik 8 på barnets personblad; men som noget nyt foreslås, at der, for så vidt der for adoptanten (adoptanterne) er oprettet personblad, tillige skal ske tilførsel om adoptionen der (rubrik 12). Denne bestemmelse må ses i sammenhæng med bestemmelserne i kapitel VI om, at der på

forældres personblade skal ske tilførsel om børns fødsel, jfr. nedenfor bemærkningerne til dette kapitel.

Såfremt et adoptivforhold ophæves, vil justitsministeriet drage omsorg for, at der sker tilførsel herom på adoptivbarnets personblad, og hvis der er oprettet personblad for adoptanten (adoptanterne) da tillige der. Dette gælder også i tilfælde, hvor adoptivforholdet ophæves ved dom.

ad kapitel V.

Medens ægteskabs indgåelse hidtil kun har været registreret i kirkebogen eller ægteskabsbogen på det sted, hvor vielsen har fundet sted, eventuelt tillige på lysningsstedet, skal der fremtidig ske tilførsel om vielser på brudefolkens personblade (rubrik 9), og medens opløsning af ægteskab hidtil ikke har været indført i nogen under civilstandsregistreringen hørende bog, skal der fremtidig ske tilførsel herom på ægtefællernes personblade (rubrik 10). Ordningen vil som følge af ikrafttrædelsesbestemmelsen i lovudkastets § 15 kun blive virksom i tilfælde, hvor ægtefællerne eller en af dem er født efter lovens ikrafttræden.

Man har overvejet, om det ville være formålstjenligt også at indføre oplysning om separationsdekreter i personbogen, men under hensyn **til**, at en separation bortfalder alene ved parternes faktiske genoptagelse af samlivet uden nogen konstaterende akt fra myndighedernes side, har man ikke ment at burde foreslå, at separationsdekreter bliver registreret.

Efter den foreslåede ordning vil en person, der er født efter lovens ikrafttræden, i modsætning til, hvad der gælder under den hidtidige ordning, være i stand til at dokumentere, at han ikke har indgået ægteskab her i landet, ligesom han alene ved en attestation fra føreren af personbogen kan dokumentere, at et tidligere indgået ægteskab er opløst ved den anden ægtefælles død, ved omstødelse eller ved skilsmisse. Ved prøvelsen af bevislighederne forud for et ægteskabs indgåelse vil der således kunne drages fordel af den foreslåede ordning.

Ordningen har desuden den fordel, at det ved tilførslen om ægteskabet på brudens personblad vil kunne ses, om et eller flere børn er blevet legitimeret ved ægteskabet, jfr. herom bemærkningerne til kapitel III.

ad kapitel VI.

Der findes ikke i den hidtil gældende ordning bestemmelser svarende til de i kapitel VI foreslåede regler, der i hovedtræk går ud på, at der på forældres personblade skal findes oplysninger om, hvilke børn de har. I flere af livets forhold er det af betydning for myndighederne at vide, hvilke børn en person har, og nyordningen vil navnlig kunne få afgørende indflydelse på skifteretternes arbejde med dødsboer. Efter den hidtil gældende ordning har skifteretterne stort set været henvist til at bygge på de forklaringer om arveforholdene, der afgives af de pårørende til afdøde, som giver møde i skifteretten, og selv om der ses bort fra tilfælde, hvor de pårørende bevidst måtte skjule eksistensen af en arving for at opnå, at han forbigås, vil der blive tilfælde, hvor oplysningerne om arveforholdene ikke er korrekte.

Når et barn bortadopteret, bevarer det arveretten efter sine virkelige forældre, men i mange tilfælde vil en kvindes pårørende ikke være bekendt med, at hun i sin tid har fået et barn uden for ægteskab og bortadopteret det, og ved hendes død vil der ikke være megen udsigt til, at barnet — som i reglen ikke har haft nogen forbindelse med moderen — får lejlighed til at gøre sit arvekrav gældende. Et barn uden for ægteskab, der er født

den 1. januar 1938 eller senere, har arveret efter den mand, der er anset som fader til det, men på samme måde som med hensyn til adoptivbarnet vil hans pårørende ofte være uden kendskab til barnets eksistens, og arveretten vil i mange tilfælde være illusorisk.

Drejer det sig om arv til fjernere slægtninge, vil udredelsen af slægtskabsforholdene under de bestående forhold ofte medføre store vanskeligheder, og også her vil nyordningen være af stor nytte, ligesom nyordningen vil være til gavn for arvelighedsforskningen og den private slægtsforskning.

Ordningen gennemføres derved, at personbogsføreren på det sted, hvor barnets personblad oprettes, skal drage omsorg for, at der i rubrik 11 på forældrenes personblade indføres oplysning om barnets fødsel og navngivelse. Fører han ikke selv forældrenes personblade, underretter han skriftligt vedkommende personbogsførere om forholdet. I rubrik 11 indføres barnets fornavne og tid og sted for dets fødsel samt på moderens personblad oplysning om, hvem faderen er, og på faderens personblad oplysning om, hvem moderen er.

Drejer det sig om et ægtebarn, skal oplysningen altid indføres på begge forældres personblade (§ 51). Fastslås det senere, at ægtemanden ikke er fader til barnet, må føreren af barnets personblad — når him modtager meddelelse herom — drage omsorg for, at barnets navn slettes i rubrik 11 på faderens personblad, og at oplysningen i rubrik 11 på moderens personblad om, at ægtemanden er fader til barnet, slettes (§ 55).

Drejer det sig om et barn uden for ægteskab, skal oplysning om barnet altid indføres på moderens personblad. Hvis faderskabet til barnet fastslås, påhviler det føreren af barnets personblad at drage omsorg for, at der sker tilførsel om barnet i rubrik 11 på faderens personblad, og at der ved den bestående tilførsel om barnet på moderens personblad sker tilføjelse om, hvem faderen er (§ 54).

Endelig skal føreren af barnets personblad i tilfælde af, at barnet legitimeres ved moderens ægteskab med en mand, der er anset som bidragspligtig, i forbindelse med dennes anerkendelse af barnet, sørge for, at der sker tilførsel om fødslen og navngivelsen til rubrik 11 på ægtemandens personblad og tilføjelse af mandens navn ved tilførslen på moderens personblad (§56). Ved legitimation ved moderens ægteskab med den mand, der har anerkendt faderskabet, skal der ikke foretages nogen tilførsel til rubrik 11 på forældrenes personblade, idet barnet i forvejen vil være indført på faderens personblad og faderens navn tilføjet ved tilførslen på moderens personblad, og barnets status som ægtebarn vil fremgå af oplysningerne i rubrik 9 om ægteskabets indgåelse.

ad kapitel VII.

Der henvises til bemærkningerne til §§ 7 og 8 i lovudkastet, der indeholder hovedlinierne for anmeldelse af dødsfald. Som omtalt der indeholder forslaget den praktisk vigtige ændring i forhold til den uden for de sønderjydske landsdele gældende ordning, at føreren af dødsanmeldelsesbogen skal underrette skifteretten om dødsfaldet. Det er derfor vigtigt, at der sker anmeldelse om alle dødsfald, hvor en dansk skifteret må antages at være kompetent til at behandle dødsboet. Man har derfor ikke — som ved fødsler — kunnet indskrænke sig til at forlange dødsfald, der indtræder her i landet, anmeldt, men ifølge § 58 skal dødsfald, der indtræffer på et skib eller i et luftfartøj, medens dette er på rejse, anmeldes til dødsanmeldelsesbogen på det sted her i landet, hvor skibet anløber en havn eller luftfartøjet lander, dog kun hvis afdøde havde bopæl eller fast ophold her i landet. Anmeldelse skal også ske, hvis den pågældende er afdød ved døden under et midlertidigt ophold i udlandet, når lian havde bopæl eller fast ophold her i landet (§ 59).

Meddelelse til skifteretten om et dødsfald afgives til skifteretten på det sted, hvor afdøde havde bopæl eller fast ophold, idet boet vil være at behandle der. Fremgår det ikke af anmeldelsen, hvor afdøde havde bopæl eller fast ophold, underrettes skifteretten på dødsstedet (§ 64). Såfremt det må antages, at afdøde var fremmed statsborger, afgives meddelelsen i to eksemplarer. Det ene eksemplar er bestemt for statsborgerlandets myndigheder, jfr. justitsministeriets cirkulære nr. 171 af 3. december 1931.

Såfremt afdøde er født efter lovens ikrafttræden, således at der er oprettet et personblad for ham, skal føreren af dødsanmeldelsesbogen sørge for, at der bliver tilført personbladet bemærkning om dødsfaldet (rubrik 13 a). Det påhviler føreren af personbladet at undersøge, om der er tilført personbladets rubrik 9 oplysning om et ægteskab, der ikke senere er opløst, og i bekræftende fald at drage omsorg for, at der tilføres den efterlevende ægtefælles personblad oplysning om, at hans ægteskab er ophørt ved den anden ægtefælles død (§ 66). Det er hensigten med denne bestemmelse at sikre, at det på en persons blad i personbogen i rubrik 10 altid kan ses, om hans ægteskab er opløst ved den anden ægtefælles død, men da underretning herom skal komme fra føreren af den anden ægtefælles personblad, vil ordningen kun være virksom i de tilfælde, hvor den anden ægtefælle er født efter lovens ikrafttræden.

ad kapitel VIII.

Efter den hidtidige orduing skal der ikke i ministerialbøgerne eller i personregistret ske nogen tilførsel om dødsformodningsdomme. Da en dødsformodningsdom betyder, at den pågældende i retlig henseende skal anses for død fra en i dommen fastsat dato, må det anses for naturligt, at der tilføres den pågældendes personblad oplysning om dommen, på samme måde som et dødsfald ville være blevet indført.

Der skal ikke tilføres dødsanmeldelsesbogen oplysning om dødsformodningsdomme, og det påhviler ikke førerne af personbøgerne at underrette skifteretterne om sådanne domme.

I modsætning til bestemmelserne i kapitel VII om anmeldelse af dødsfald gælder reglerne om registrering af dødsformodningsdomme kun, for så vidt den pågældende er født efter lovens ikrafttræden.

ad kapitel IX.

Der henvises til bemærkningerne ad lovudkastets § 9.

Det er ved udarbejdelsen af dette kapitel forudsat, at der ved ordningens ikrafttræden udfærdiges et cirkulære til præsterne ved de anerkendte trossamfund indeholdende nærmere bestemmelser om udførelsen af de dem påhvilende funktioner i forbindelse med civilstandsregistreringen og om indretningen af de bøger, som anmeldelserne skal indføres i.

ad kapitel X.

I en række forskelligartede forhold må borgerne over for offentlige myndigheder eller private personer på grundlag af civilstandsregistre dokumentere navn, alder, fødested, afstammingsforhold, ægteskab og dødsfald.

Denne dokumentation foregår i reglen ved hjælp af attester, der udstedes på grundlag af civilstandsregistre og indeholder oplysning om en større eller mindre del af de fakta, der er tilført registret. Sjældnere sker dokumentationen ved hjælp af fuldstændige udskrifter af registre. I en række tilfælde indhenter offentlige myndigheder

desuden oplysninger fra civilstandsregistre ved direkte henvendelse til disse, og oplysningerne meddeles også i disse tilfælde enten som en attest eller som en fuldstændig udskrift af registre.

En af de opgaver, der må løses i forbindelse med den foreslåede nyordning af civilstandsregistreringen, bliver at afgrænse indholdet af de attester, som udstedes på grundlag af bøgerne. Stort set volder afgrænsningen ikke særlige vanskeligheder, idet hovedsynspunktet må være, at en attest skal indeholde de oplysninger, der gennemgående har betydning ved anvendelsen af attesten, og der vil i reglen ikke være noget at indvende imod, at en attest medtager en oplysning fra registret, selv om den er uden betydning i nogle af de tilfælde, hvor attesten anvendes, når der kan være andre tilfælde, hvor det er af betydning, at oplysningen findes i attesten. Det vil således være tilfældet med hensyn til angivelsen af fødestedet i fødselsattester. Med hensyn til angivelsen af afstammingsforholdet vil det dog ligge noget anderledes. I en række tilfælde vil den, som attesten vedrører, eller hans pårørende have interesse i, at afstammingsforholdet ikke kommer til at fremgå af attesten.

Det gælder navnlig i tilfælde af, at et barn er blevet adopteret, og adoptanterne bibringer omgivelserne og eventuelt barnet den opfattelse, at det er deres eget barn. Her vil en attest, der indeholder oplysning om barnets rette afstamning, afsløre forholdet. Det samme gælder tilfælde, hvor moderen til et barn uden for ægteskab har giftet sig, og manden har tillagt barnet sit navn. jfr. instruksens § 39, nr. 4, og hvor barnet eller dets pårørende har fået den opfattelse, at stedfaderen er dets virkelige fader. Hvis en dåbsattest indeholder oplysning om den virkelige faders navn, eller hvis den kun indeholder oplysning om moderens navn, medens det sædvanlige er, at den indeholder begge forældres navne, vil barnet og dets pårørende derigennem kunne blive bekendt med sagens rette sammenhæng. Endelig vil det være generende for en del personer, hvis det af attesten kan ses, at de er født udep for ægteskab. Udover disse tre mere omfattende grupper af tilfælde, hvor der findes en interesse i at holde afstammingsforholdet skjult, har der i praksis vist sig enkelte andre tilfælde, hvor samme interesse har været til stede. Det gælder således tilfælde, hvor en af forældrene har begået en strafbar handling, og hans eller hendes navn er blevet almindeligt kendt i forbindelse med sagen. Her vil børnene kunne have en interesse i, at det ikke fremgår af deres attester, at de nedstammer fra vedkommende. I tilfælde, hvor barnet er avlet i et blodskamsforhold, er det ligeledes i barnets interesse, at afstamningen holdes skjult.

Efter den gældende ordning indeholder dåbsattester, navneattester (de til dåbsattester svarende attester for personer, der er navngivet, men ikke døbt) og fødselsattester (attester udstedt på grundlag af ministerialbøgerne for børn, der endnu ikke er døbt eller navngivne, eller attester udstedt på grundlag af de sønderjydske personregistres fødselsregister) en rubrik til angivelse af forældrene. For et barn uden for ægteskab udfyldes forældrerubrikken med begge forældres navne, hvis faderskabet er fastslået, ellers kun med moderens navn. For et ægtebarn udfyldes rubrikken med begge forældres navne. Dåbsattester (navneattester, fødselsattester) anvendes i en række forhold til dokumentation af navn, alder, fødested og afstammingsforhold eller et eller flere af de nævnte forhold. Der findes ikke „afkortede“ attester til anvendelse i de tilfælde, hvor kun navn, alder og fødested, men ikke afstammingsforholdet ønskes dokumenteret. Derimod er man gået med til i visse tilfælde at tilsløre oplysningen om afstammingsforholdet. Med hensyn til adoptivbørn er den formelle hovedregel vel, at både de virkelige forældres navne (eventuelt kun moderens) og adoptanternes navne skal optages i forældrerubrikken med oplysning om

adoptivforholdet, jfr. kirkeministeriets cirkulære nr. 147 af 7. oktober 1914. Der er imidlertid i samme cirkulære hjemmel for, at der på udtrykkelig begæring kan udstedes en attest, hvor de virkelige forældres navne udelades og adoptanternes navne alene opgives med en tilføjelse om adoptionsbevillingen, så at forælderubrikken kommer til at lyde således: „P. P. og N. N. i henhold til adoptionsbevilling af (dato)\", og i praksis anvendes denne attest langt hyppigere end den førstnævnte.

Endvidere er det i kirkeministeriets cirkulære nr. 25 af 24. februar 1930 foreskrevet, at der til særligt brug, nemlig indmeldelse i skole eller undervisningsanstalt, optagelse i lægdsrullen og tegning af de under socialministeriet hørende sociale forsikringer, dog ikke ved indtræden i invalideforsikring, kan udfærdiges attester for adoptivbørn og andre, hvor den trykte tekst til forælderubrikken lyder således: „Forældrenes (eller adoptivforældrenes) stilling og fulde navn", og hvor det ikke må angives, om barnet er adoptivbarn eller ikke. Da sådanne attester i praksis kun anvendes, når det drejer sig om adoptivbørn, idet der for andre børn normalt anvendes attester, som også kan bruges til andre formål end de oven for nævnte, er den praktiske betydning ikke helt så stor, som det var ønskeligt.

Med hensyn til børn uden for ægteskab, der har fået tillagt stedfaderens navn, gælder i medfør af kirkeministeriets ovennævnte cirkulære af 7. oktober 1914, sammenholdt med cirkulære nr. 200 af 15. december 1937, at der på begæring kan udstedes en attest, hvor moderens og stedfaderens navne er anført i forælderubrikken med tilføjelse „i henhold til lov nr. 131 af 7. maj 1937 § 2, stk. 3" (der indeholder hjemmelen for navnerettelsen. For børn født før 1. januar 1938 anføres i stedet den tilsvarende lovbestemmelse nr. 130 af 27. maj 1908 § 11). Der findes ikke med hensyn til sådanne børn særlige attester til brug ved indmeldelse i skole m. v.

Udover disse generelle forskrifter har man i praksis i enkeltstående tilfælde under ganske særlige omstændigheder lempet kravet om, at forældrenes stilling og navn skal findes i forælderubrikken. Det er således tilladt, at faderens navn uanset faderskabets anerkendelse er udeladt i tilfælde, hvor barnet er avlet i et blodskamsforhold, og det er tilladt, at stillingsbetegnelsen for faderen „tysk soldat“ er slettet, men i det store og hele har man ment at måtte holde fast ved den regel, at en persons virkelige forældre skal anføres i forælderubrikken, og man har ikke ment at burde udvide området for anvendelsen af de særlige attester, der i henhold til cirkulæret af 24. februar 1930 kan anvendes ved indmeldelse i skoler m. v.

Udvalget har fundet det rigtigst i § 79 at foreslå, at der på begæring skal kunne udfærdiges fødselsattester, der ikke indeholder oplysning om afstammingsforholdet, til brug i de tilfælde, hvor kun navn, fødselsdato og fødested ønskes dokumenteret. Det må så overlades de myndigheder eller personer, som attesterne skal forelægges, at afgøre, om en sådan afkortet attest er tilstrækkelig til det givne formål. Det kan næppe ventes, at der vil blive gjort særlig udstrakt brug af den således foreslåede adgang til at rekvirere attester uden oplysning om afstammingsforholdet, dels fordi det må antages, at sådanne attester kun i forholdsvis få tilfælde vil blive anset for tilstrækkelige — drejer det sig f. eks. om et barn under 18 år, vil det i almindelighed være af interesse gennem attesten at kunne få oplysning om, hvem forældrene er, for deraf at kunne slutte, hvem forældremyndigheden eller værgemålet må antages at tilkomme — dels fordi sådanne attester formentlig kun vil blive rekvireret i tilfælde af, at der er en konkret grund til at skjule afstammingsforholdet, og attester af denne affattelse vil da vække mistanke om, at der er noget, som ønskes skjult.

Da det for skolemyndighederne er af interesse at vide, hvem der har forældremyndigheden over et barn, kan det ikke ventes, at de i § 79 omhandlede attester vil blive godtaget til brug ved indmeldelse i skole, og adgangen til at udfærdige særlige attester svarende til de foran omtalte attester, der udfærdiges med hjemmel i kirkeministeriets cirkulære af 24. februar 1930, er derfor opretholdt ved § 78.

For børn uden for ægteskab, der har fået tillagt stedfaderens navn, gælder ifølge § 77 fortsat, at stedfaderen kan anføres i forældrerubrikken, når der samtidig anføres en henvisning til lov nr. 131 af 7. maj 1937 § 2, stk. 3.

De oplysninger, der indføres i personbogen, er af en sådan art, at den, som tilførslerne angår, kan have en betydelig interesse i, at uvedkommende ikke får adgang til at rekvirere udskrifter og attester. Efter den hidtil gældende ordning har adgangen til at rekvirere udskrifter og attester udfærdiget på grundlag af ministerialbogen været forbeholdt offentlige myndigheder og personer, der har kunnet påvise en lovlig interesse deri. Dette synspunkt er fastholdt i udkastets § 75, hvorefter hovedreglen er, at kun offentlige myndigheder og den, som tilførslen angår, kan rekvirere udskrifter og attester. Disse har på den anden side altid krav på at få oplysninger om alt, hvad der er tilført personbladet. Drejer det sig om en person, der på grund af ung alder eller umyndiggørelse er ude af stand til selv at varetage sine anliggender, kan attester og udskrifter rekvireres af forældremyndighedens indehaver eller værger, og i tilfælde af, at den, for hvem personbladet er oprettet, er afgået ved døden, kan hans nærmeste pårørende rekvirere attester og udskrifter. Størst vanskelighed volder afgrænsningen af adgangen til at rekvirere attester til brug ved slægtsforskning, jfr. § 75, nr. 5. Personer, der erhvervsmæssigt beskæftiger sig med slægtsforskning, derunder personer, der yder bistand i sager om opnåelse af navneforandring, kan kun rekvirere attester eller udskrifter, såfremt de har opnået tilladelse enten fra en person, der selv havde ret til at rekvirere vedkommende udskrift eller attest efter reglerne i § 75, nr. 2, eller fra justitsministeriet. Derimod har man ikke anset det for rimeligt at stille samme betingelser med hensyn til en person, der privat beskæftiger sig med slægtsforskning inden for sin egen slægt eller en slægt, som han er indgiftet i. I sådanne tilfælde kan fødselsattester, vielsesattester og dødsattester —• men ikke fuldstændige udskrifter af personbogen — rekvireres 10 år efter, at den person, for hvem personbladet er oprettet, er død. Ønskes der en fuldstændig udskrift eller ønskes attesten udfærdiget inden udløbet af det anførte åremål, må rette vedkommendes samtykke indhentes.

Når der er forløbet 50 år fra en persons død, kan enhver få udstedt attester eller udskrifter på grundlag af personens blad i personbogen.

ad kapitel XI.

Kapitlet indeholder bestemmelser om tilsyn med førelsen af personbogen. Forslaget går ud på, at tilsynet skal påhvile de overordnede kirkelige myndigheder i de tilfælde, hvor personbogen føres af sognepræsten. Spørgsmålet om, hvorledes tilsynet med de kommunale myndigheder, der fører personbogen, bedst kan ordnes, er ikke endeligt løst, men henskudt til forhandling mellem justitsministeriet og indenrigsministeriet.

ad kapitel XII.

Kapitlet indeholder bestemmelse om, at indberetninger til andre myndigheder om fødsler, navngivelser og dødsfald, som hidtil har været afgivet af føreren af ministerialbøgerne (eller personregistrene), fremtidig skal afgives af førerne af personbøgerne. De

nærmere enkeltheder med hensyn til indberetningernes afgivelse vil blive anført på de til indberetningerne fastsatte skemaer.

ad kapitel XIII.

Kapitlet indeholder detaljerede bestemmelser om opbevaring af arkivsager hos førerne af personbøgerne, om kassation og aflevering af arkivalier til landsarkiverne.

Der er ikke taget stilling til spørgsmålet om offentlighedens adgang til de til landsarkiverne afleverede arkivalier, idet sådanne bestemmelser naturligst træffes i forbindelse med bestemmelser om adgangen til arkivernes materiale løvrigt.

Som bilag 3 er aftrykt et udkast til personblad i formindsket størrelse, og i slutningen af udkastet til instruksen findes der udkast til blanketter til fødsels-, vielses- og dødsattester. Forinden ordningen træder i kraft, bør der desuden udarbejdes skemaer til blade til fødselsanmeldelsesbøgerne og dødsanmeldelsesbøgerne samt blanketter til de anmeldelser, som skal afgives til førerne af personbøgerne, og til de meddelelser, som det påhviler disse at udfærdige.

1. Fødested*)

5. Familienavn	6. Fornavn

8. Adoptiv- forældre	Fulde navn		Stilling	Bevillingsdato
	Faderen	Bopæl	Fødselsår og -dag	
Moderen	Fulde navn		Stilling	Bevillingssteder
		Bopæl	Fødselsår og -dag	

9. Ægteskabs indgåelse. Ægtefællens navn	Stilling	Fødested	Fødselsår og -dag

[illegible]

12. Adoptivbørn	Fødested	Fødselsår og -dag

13 a. Død.	År, dato og klokkeslet for dødsfaldet	Dødsstedet*)
------------	---------------------------------------	--------------

13 b. Dødsformodningsdom	Afsagt af
---------------------------------	-----------

* I København og købstæderne: Gade, husnummer, sogn og byens navn. På landet: Gade og husnummer, hvor sådant findes, evt.

			2. År, dato og klokkeslet for fødslen		3. Køn. (M. el. K.)	4. Trossamfund
7. Forældre	Fulde navn				Stilling	
Faderen	Bopæl			Fødselsår og -dag	Fødested	
Moderen	Fulde navn				Stilling	
	Bopæl			Fødselsår og -dag	Fødested	
Tid og sted for forældrenes vielse				10. Ægteskabets opløsning		Dekret udfærdiget af
				Dato	Opløsningsmåden (død, dødsformodningsdom, omstødelse, skilsmisse)	
Vielsessted	Vielsesdato	kirke, el. borgl.				

Anmærkninger

Dommens dato	Hvornår regnes dødsfaldet for indtrådt
--------------	--

der pågældende ejendoms navn samt by, sogn, kommune, herred og amt.

